MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

DRAUGAS
ANTROJI DALIS
šeštadienis, kovo 20,
1954

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

DRAUGAS
PART TWO
Saturday, March 20,
1954

Liberalizmas ir religija

STASYS YLA, Putnam, Conn.

— Tu, religija, veržiesi į gyvenimą, kuris man priklauso. Tu visur leidi savo šaknis — žmoguje, šeimoj, mokykloj, organizacijoj, tautoj ir valstybėj. Tu tariesi esanti dvasinis gyvenimas, gyvenimo dvasia. Tu klysti. Gyvenimas yra realus ir bedvasis. Jis yra laisvas. Tai laisvė nesivaržyti ir nieko nevaržyti; laisvė tvarkytis, kaip nori, ir norėti, kaip tau patinka. Štai kur mudu skiriamės. Aš nenoriu, kad tu kaišiotum savo dvasią, kuri mane varžo. Nenoriu tavęs niekur. Supranti, *niekur!*

— Žinau, kad tu nenori. Žinau, tu nesivaržai ir nenori varžyti nieko, išskyrus mane. Tu tariesi esąs laisvas, bet tu nesi bedvasis. Tu nebūtum laisvas, jei neturėtum dvasios. Bet tu paneigi šaltinį, iš kurio tavo laisvė trykšta. Tu prieštarauji pats sau. Tu apgaudinėji save, iškreipi savo charakterį, ir jau senas laikas, kaip tu tai darai. Tu vieną galvoji, kita kalbi ir dar kita darai.

— Tai mano reikalas! Aš tavęs neklausiu, religija, kaip man elgtis. Gyvenimas nėra vientisas, kaip tu galvoji. Gyvenimas nėra tiesi linija. Jis nėra ištiesta virvė, kuria žmogus vaikščiotų kaip akrobatas. Gyvenimas lankstus. Dėl to aš galvoju, ką noriu, o kalbu tai, ko nori kiti. Bet aš padarau tai, ką aš noriu. Tai mano valia! Aš esu laisvas daryti, ką ir kaip aš noriu.

— Bet tu nesi tiesus, liberalizme! Tu nesiremi tiesa, kuri visiems privaloma. Tu kalbi, kaip *tu* nori, o tiesa nori, kad tu kalbėtum, kaip *yra*.

— Nieko nėra! Aš tau sakau — nieko, išskyrus žmogaus norą. Tu nesupranti, nes tu neturi logikos, kaip visos moteriškos.

— Matau, tu garbini savo logiką, kuri moka apeiti kito norus ir patenkinti tavuosius. Bet tavo logika bedvasė, nes jai trūksta išminties. Tu niekini išmintį, nes tu neigi dvasią. Tu nesi tiesus, nes tavo logika neturi masto, ir jo nejieško. Tavo logika neturi tiesos. Ji yra aklas įrankis dar aklesnės tavo valios.

Štai kur tu klysti. Klysti, ir didžiuojiesi, kad esi vyriškas. Gyvenimas nėra vyriškas ar moteriškas. Gyvenimas visuma. Gyvenimas tikrovė, kurią ir tu pripažįsti. Taip. Tikrovė, bet va dovaujama išmintingos dvasios. Gyvenimas yra valia, kurią tu taip pat pripažįsti. Jis yra veiksmas, valios vykdomas, bet išminties nušviečiamas, dvasios įkvėpiamas, tiesos ir gėrio normuojamas. Gyvenimas nėra chaosas, bet darna. Gyvenimas yra derinys priešybių, kurios grumiasi. Tai yra kova. Bet ne ta kova, kurią tu supranti. Tavo kova fatali, egoistinė, dėl to chaotiška. Ji neturi kito tikslo, kaip laimėti sau.

—O ką tu laimi? Ką tu duodi gyvenimui?

— Aš duodu jam kryptį! Priešybės nėra išskirčiai, nėra sunaikinimui. Jos viena kitą pažadina, viena su kita lenktyniauja, siekia derinio, pilnumos. Dėl to aš nevartoju žodžio kova. Tai yra tavo žodis. Mano gyvenime yra įtampa, rungtis — neišskirianti, bet suvedanti. Ji nėra žmogaus kova egoistiniam savo reikalui. Ji nesiekia naikinti kitą (koks niekingas ir zoologinis noras!). Mano grumtis yra skirtingų krypčių, polinkių, gabumų grumtis — jų pačių pažangai, tobulybei ir vienam bendram, suderintam jų tikslui.

— Tu fantazuoji, religija! Tu visą laiką kalbi nesąmones! Tu viską maišai, kaip tie kvaili filosofiški imantrautojai. Tu svaigini sąvokom, kad tik atitrauktum žmogų nuo jo tikrovės. Jau vien dėl to tau neturi būti vietos gyvenime.

— Aš esu gyvėnime, nori ar ne. Gali manęs nepripažinti — tavo reikalas. Gali prieš mane kovoti. Kiekvienas egoizmas kovoja su kuo nors, tik niekad su savim pačiu. Atleisk, tavo egoizmas yra pati akliausiá tavo gyvenimo tikrovė.

— Tu pripažįsti: egoizmas yra tikrovė! Taip. Gyvenimas yra egoizmas. Tad ko tu iš jo nori, ar manai jį pakeisti? Nesąmonė! Egoistinė tikrovė pati save tvarko. Ji susiras ir savo tikslą. Palik tad ją ramybėje! Nekaišiok savo moralų. Nedrumsk natūralios jo eigos. Išnyk mums iš akių!

— Išnykti ne mano galioj!

— Aš tau padėsiu išnykti!

Stasys Yla

— Tu man padėsi — ne išnykti, o įsišaknyti. Tu manęs nesunaikinsi. Nesunaikinsiu ir aš tavęs. Mes esame prieštarybės, ne priešybės, ir mums nėra susiderinimo, deja! Bet tu niekad nesidžiaugsi savo pergale, niekad nebūsi jos tikras. Dėl to tu niekad nebūsi ramus.

— Pasilik savo ramybę sau! Aš jos negeidžiu. Man užtenka kovos, kuri nežino sentimentų. Tu laimėsi silpnuosius ir sentimentalius, bet mano pusėje bus valingieji ir protingieji. Žiūrėsim, kas nugalės: valia ir protas ar tavo meilė ir išmintis, ir ta saldi ramybė.

— Žiūrėsim!

— Man užteks noro kovoti, gali tuo neabejoti. Aš seksiu kiekvieną tavo žingsnį. Tavęs ne kankinsiu, nebijok! Bepročiai tave tekankina. Aš tave suniekinsiu! Tavo sentimentali armija pakankamai naivi, kad suprastų mano metodus. Ne vienas tavo išrinktųjų pateks į mano rankas ir kalbės prieš tave. Ne aš, jie tave suniekins.

— Žinau, galėjai to nesakyti. Bet ne vienas jų grįš, ir bus išmintingesnis. Ateis ne vienas ir iš tavo protingųjų. Tavo pergalė niekad nebus tikra!

—Bet mano kova tikra, supranti!

— Sunki tavo kova, liberalizme. Tu plakiesi kaip malūno sparnai ir tavo protas, kaip girnų akmenys, mala dieną naktį. Tau reikia daug miltų, kad galėtum užpilti akis mano naiviems vaikams. Dažnai tau pavyksta, bet aš nenusimenu. Kiek vienas, kurį tu apžėri, turi dvasią. Šito tu neįskaičiuoji, ir tai yra tavo silpnybė. Tu niršti, tu kerštauji tiems, kurie nuo tavęs nusigręžia, ir dėl to kaltini mane. Ne mane kaltink, bet save, kad nematai dvasios, kuri šviečia. Ji prasklaido tavo rūkus. Gali gudrauti, kiek tavo logika pajėgia. Juo daugiau gudrausi, juo greičiau ateis mano diena.

— Tavo diena, o mano naktis! Pati sakai, mūsų keliai nesutampa.

— Jie susitinka. Tu man kliudysi šviesti, bet aš tau neleisiu viešpatauti tamsumoje. Mano žmonės vaikščios lyg prigesę žiburiai, bet ir tavieji nebus ramūs. Jie žvalgysis į mano šviesulius, klajos akimis paukščių tako toliuose, pasiilgs manęs ir vis mažiau klausys tavęs.

—Bus tokių, neabejoju! Kvailių niekur netrūksta ir ištižėlių. Neprasikursi tu su jais. O kas, jei jie grįš pas tave? Kai jie paragaus tavo ramybės, galės snūduriuoti tavo saulės atokaitoje. Pažįstu tavo išrinktuosius! Beati possidentes! Cha, cha! Dėl to aš pakankamai ramus savo neramybėje. Esu tikras, tu jų neišjudinsi. Jie paskęs tavo romantiškoj gyvenimo priešybių darnoj.

— Tu pažįsti. Taip. Bet jie nėra tokie ramūs, kaip tau atrodo. Jie nesiblaško, kaip tavieji. Kartais jie veikia persiaurai ir paskęsta savyje. Bet tu būsi tas, kuris išjudinsi manuosius. Visi, kurie nusivils tavimi, sugrįš pas mane kitokie. Jie atsineš nerimą. Tai bus ne tas nerimas, kuriuo tu svaigini savuosius. Tie, kurie grįš iš tavo klystkelių, degs nerimu ištraukti iš tavo glėbio kitus. To neužmiršk. Tu man parengsi geriausius narius, kurie sukrės tavo karalystę. Jie tavęs nesunaikins, nebijok! Nes tu esi ir dar būsi reikalingas.

— Tu pripažįsti mano egzistenciją. Tau manęs reikia, a? Tu jieškai stipresnio, nes jauti savo menkystę. Tu niekad nebuvai savaranki. Tu pjauni, kur nesėji. Tu išnaudosi mano prakaitą, įtemptas mano jėgas. *Tu niekšė! Sutrypti tave!* (Voltaire žodžiai).

— Manęs tu nesutrypsi! Gali sutrypti tą mažą daigą, kurį aš sodinu. Jis nesavarankus. Jam reikia žemės, kurioj prigytų. Reikia rankų, kurios laistytų ir globotų. Taip. Mano pradžia, kaip mažo grūdo. Bet tas grūdas slepia savyje didžiausią jėgą. Kartą patekęs žemėn, jis išsiveržia į paviršių. Tada tu jį blaškyk savo audrom, nebepakenksi. Tu jam patarnausi. Tu užgrūdinsi želmenį, tu padėsi jam sukrauti vaisių.

— Nelauk, aš to nedarysiu. Netrypsiu tavo daigų, nei siųsiu jiems audrų. Aš pagraušiu juos iš vidaus, supūdysiu jų šaknis. Paleisiu žaibus, ir tavo želmenys liks bevaisiai. Išdaiginsiu begales kitų žolių, ir tavo augmenys skurs, kaip tie neužaugos. Jie paskęs mano augmenijos jūroje, ir tu pamatysi, ko verta tavo sėklos jėga. Jie bus menkystos. Tu sakai, jie bus silpni pradžioj. O aš padarysiu, kad jie jausis dar silpnesni išaugę. Jie neturės jokios galios — bus *quantite negligable*. Štai kas bus!

— Galės būti, bet neilgam. Mudu lenktyniaujame laike, bet ne laiku. Mano veikmė siekia toliau ir tveria ilgiau, negu tavo. Tu visą laiką pabrėži jėgą. Tu vertini jėgos rezultatą. Tu greit apsvaigsti savo persvara ir lauki pergreitos galutinės pergalės. Bet ji niekad negali būt galutinė, nes ji apspręsta tavo paties galutinumo.

Tu užmiršti vieną, ką turėtum žinoti. Juo daugiau suspaudi energiją, juo didesnės ji įgyja išvidinės jėgos. Kai ją sutrenki, ji sprogsta. Kai ją pajungi laipsniškai veržtis, ji suka visą gyvenimą ir jam šviečia. Štai kur menkystės ir silpnybės jėga, kurią tu niekini.

Tu nieko nelaimėsi mane ir manuosius prispausdamas, sumenkindamas, užgniaužd amas. Tu man tik padėsi, supranti! Tu nesi mano tarnas, bet man padėsi. Nenorėdamas padėsi. Pykdamas, man tarnausi. Pats laimėdamas, man rengsi pergalę.

— Non serviam! Nesu beprotis, kad būčiau tavo tarnu. Rasiu kitų būdų, kad tau nepatarnaučiau — tiesiogiai ar netiesiogiai. Neprasikursi iš manęs. Tu netriumfuosi, nesakau: neegzistuosi! Bet tu neturėsi ramybės, niekad! Velniop su tavim, religija!

— Sudiev, liberalizme!

A. Melnikas — Romos panorama (tempera)

Kotryna Grigaitytė

Žemei!

Žeme,
Nori ar nenori
Mane pasiimsi,
Gelsvų smilčių sauja
Saulę užgesinsi.
Rytą kils ji vėliai
(Tik aš nesikelsiu)
Šildysis šešėliai
Drėgnam kapo smėly.

Kam tave dainuoti,
Kam tave mylėti,
Jei mane sugersi
Tarsi saulė rasą.
Nusijuoksi ryto vėjui
Tu pečiais gėlėtais
Neminėjus mirtį, nė parnasą.

Mano rankos tiesias
Į dangaus žvaigždynus
Ir paklysti trokštu
Liūne debesų.
Ir išgirsti noriu
Amžių aidą kimų
Ir atspėti laiko žodį
Slaptingiausią iš visų.

Žeme,
Nori ar nenori
Mane pasiimsi...

— — — — — —

Šildysis šešėliai
Drėgnam kapo smėly.

Tu nepražūsi

Vaikeli mano,
Neištrauk rankutės
Tu iš mano delno
Ir nenuženki pertoli:
Mes stovime tik ant mažos salelės —
Aplinkui praraja gili.
Aplinkui blykčioja gyvatės žalvarinės
Ir šiepias kruvini, nežinomi nasrai,
Ir skamba auksas čia sielų išpardavimui,
O tavo žvilgsnis gaudo viską,
Vaikeli mielasai!
Priglausk galvutę prie krūtinės:
Sapnuok, sapnuok
Mūs paliktus namus
Ten girių vidury...
Ir šalį tą, kaip riešutėlį mažą
Kur buvom sotūs ir geri.
Tegul prie mano geliančios širdies
Nutils tau miestų ūžesys klaikus.
Tegul praeina vaško lėlės pro tave,
Ir aukso upės dumblinos
Tegul pro šalį pratekės —
— O tu klausykis vien
Tik motinos širdies
Kol ašarų išplautos akys
Dar saugoja tave —
Vaikeli mano,
Tu nepražūsi, ne!

Trys konkursai

Mundelein kolegija Chicagoje paskelbė konkursą straipsnio, eilėraščio, novelės, editorialo ir kritikos rašinio. Paskutinis terminas rankraštį įteikti yra balandžio 9 d.

Commonwealth žurnalas, leidžiamas pasauliečių katalikų, paskelbė straipsnio (essay) konkursą. Premija—$1.000. Straipsnio ilgis 3,000 — 5,000 žodžių. Tema: „Katalikas demokratinėje visuomenėje". Konkursiniai rankraščiai turi būti įteikti iki balandžio 15 d.

Kappa Gamma Pi, katalikų moterų kolegijų draugija, į kurią priimamos pasižymėjusios moksle ir veikime studentės, paskelbė trumpų novelių konkursą, su dviemis premijomis — $50 ir $25.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● *Kun. dr. A. Baltinis Mokslo* Mėgėjų klubo posėdy pereitą sekmadienį skaitė pranešimą apie tautiškumo sąmonę ir jos ugdymą išeivijoje. Prelegentas iškėlė tautos mokslų naujumą ir nušvietė kaikurias šią sritį liečiančias sąvokas. Ypač jis apsistojo prie tautinės sąmonės klausimo ir tų veiksnių, kurie šią sąmonę ugdo, bei kurie jai kenkia. Pagrindinis tautinės sąmonės ugdytojas jam atrodo šeima. Tačiau jis pastebi, kad grėšmė, kuri ištinka tautą, taip pat gali būti tautinės sąmonės ugdytoja. Prelegentas bandė rasti atsakymą painiam klausimui: kiek galima pasisavinti kitų kultūrų laimėjimų, neprarandant savo tautinės individualybės. Tautinė sąmonė prelegentui atrodo vertingas dalykas, tačiau jei ji nėra atremta į visą žmoniją apimančią pasaulėžiūrą, ji gali vesti į imperializmą. Nors mažose tautose to pavojaus nesą.

Savo pastabas dėl referate iškeltų dalykų kalbėtojui padarė dr. Z. Smilgevičius, dr. P. Celiešius, P. Maldeikis ir kun. V. Bagdanavičius, MIC.

MMK posėdžiai vyksta kas mėnesį. Pereito mėnesio posėdy referatą skaitė Petras Maldeikis apie lietuvių tautos mokyklą iki Nepriklausomybės laikų. Jis savo referate apžvelgė visus lietuvių tautą ugdžiusius veiksnius nuo neatmenamų laikų.

Kotrina Grigaitytė

Skaitytojams pažįstama iš eilių rinkinių "Akys pro vėduoklę" "Palaptis". Čia dedame jos porą specialiai "Draugui" atsiųstų eilėraščių.

● *Dail. R. Viesulas* dalyvavo XX šimtmečio Tarptautinėje Religinės Grafikos parodoje, kuri buvo surengta Cincinnati Meno Muzėjuje, su litografija „Užgimimas". Parodoje buvo reprezentuojami apie dvidešimt Amerikos, Europos ir Azijos kraštų. Stipriausiai buvo reprezentuoti Europos kraštai, su visa eile žinomų dailininkų.

Kadangi litografija „Užgimimas" parodon buvo paimta iš vienos privačios amerikiečių (Mrs. Mr. Sloniker) religinio meno kolekcijos, dailininkas buvo priskirtas amerikiečių dailininkų grupei.

Dailininkas, apart lietuviškų meno parengimų, paskutinių metų bėgyje dalyvavo apie 15 amerikiečių meno parodose įvairiose krašto dalyse. Po kasdieninio darbo komercinėje meno studijoje, vakarais dailininkas dėsto litografiją amerikiečių studentams Blackburn studijoje, New Yorke.

● *Antano Vienažindžio,* ano meto žymaus mūsų lyriko, eilėraščių rinkiniui „Lietuvninko Dainos, parašė Vienužis, pakuršėje prisigužęs" (kuris buvo kun. Juozo Žebrio išleistas jau vardu „Dainos parašytos kun. Antano Vienožinskio") suėina 60 metų. Rinkinys turi 50 puslapių ir į jį įeina 27 eilėraščiai. Spausdinta Juozo Paukščio spaustuvėje Plymouthe, Pa. Antras leidimas pasirodė 1910 m.

● *Elena Urbaitytė,* tapytoja, ilgesnį laiką studijavusi Europoje, šiuo laiku gilina savo studijas viename iš geriausių meno institutų New Yorke.

● *„Literatūros Naujienos",* dvisavaitinis lietuvių rašytojų laikraštis, pradėjo eiti Kaune 1934 m. ir šiemet sueina 20 metų. Tas literatūros laikraštis ėjo iki 1937 metų, išvaręs plačią literatūrinę vagą ir savo būrin sutraukęs įvairių pažiūrų rašytojus ir nagrinėjęs literatūrines aktualijas ir knygos gyvenimą. Laikraštis buvo įdomiai vedamas ir redaguojamas poeto Antano Rimydžio, buvusio ilgamečio „Ūkininko Patarėjo" redaktoriaus.

● *Adolfo Baliūno* paskaita „Lietuviai ir ekonominė veikla", laikyta šeštoje Amerikos Lietuvių Ekonominėje konferencijoje, įvykusioje 1953 m. lapkr. 29 d. Chicagoje, atspausta atskiru leidiniu. Leidinys turi 12 psl., išleistas Amerikos Lietuvių Ekonominio centro. Knygutėje apžvelgiami ūkiniai, ekonominiai reikalai Lietuvoje, lietuvių verslininkų veikla, sovietų okupacijos padariniai, Amerikos lietuvių biznierių vaidmuo.

● *Dr. A. Maceina su dr. Z. Ivinskiu* kovo mėn. gale turės bendrą pasitarimą Baltų instituto reikalais, kur jie atstovauja Lietuvą. Vėliau, balandžio 2—3 d., Baltų institutas (po du iš lietuvių, estų ir latvių) posėdžiaus Romoje. Institutas išleis vokiečių kalba savo stambų metraštį, kur bus atspausdinta ir dr. A. Maceinos bei dr. Z. Ivinskio darbai, liečią lietuvių kultūros istoriją.

● *Dail. A. Kašubienė* dalyvavo New Yorko Society of Ceramic Arts 60-toje metinėje parodoje, kuri buvo surengta Amerikos Gamtos muzėjaus patalpose. Dailininkė buvo išstačiusi savo glazūrinę tapybą — „Šv. Jurgį" ir didžiulę dekoratyvinę plokštę „Lietuvių pasaka". Pastaroji yra padaryta Valiūnų užsakymu, jų gyvenamųjų namų papuošimui. Darbai sukurti lietuvių liaudies meno dvasioje ir atkreipia į save parodos lankytojų dėmesį.

● *Vyt. K. Jonynas, Ad. Galdikas, Vyt. Kašuba* ir kiti mūsų žymieji tapytojai ir skulptoriai savo darbais puoš naują Marquette parke statomą lietuvių bažnyčią. Šios bažnyčios projekto autorius inž. J. Mulokas, kartu su parapijos šeimininku kan. J. Paškausku, rūpinasi, kad tiek puošimo, tiek vidaus įrengimo darbus atliktų kiek galima lietuvis.

● *Dail. A. Bielskis* dalyvavo Knickerbicker Artists 7-toje metinėje visų sričių meno parodoje. Buvo išstatęs darbą aliejumi „Vaikas su narveliu". Paroda vyko New Yorko National Art klube.

● *Dail. J. Račkus* gilina savo tapybos studijas Paryžiuje, pas žinomą dailininką Andre Lothe. Pastarojo studija ketina suruošti dail. Račkaus tapybos darbų parodą Ottawoje, Kanadoje.

Ar nepaseno KAIMYNAI?

Juozo Paukštelio knygos II laidai pasirodžius

A. TYRUOLIS, Brooklyn, N. Y.

Neseniai Brooklyne įsikūrusi knygų leidykla "Talka" naujai išleido Lietuvoj likusio rašytojo Juozo Paukštelio novelių romaną "Kaimynai", kuris ten savo metu buvo sukėlęs tam tikro sąjūdžio. Jo iškeltoji tema — miestiškosios civilizacijos veržimasis į kaimą — buvo, žinoma, tada ir aktualesnė. Tas mielasis kaimas tada dar neturėjo kitų priešų, kurie jį vėliau taip negailestingai ir žiauriai užplūdo.

Bet šį veikalą ir dabar tikrai miela skaityti: vėl pasijunti besąs savo gimtosios žemės lau kuose, savo žmonių rūpestėliuose, kurie, palyginti su tokiais dideliais "tarptautiniais" rūpesčiais, atrodo net maži, gal net naivūs. Bet, visdėlto, jie buvo sukėlę didelę problemą savo metu.

Mūsų lietuvių konservatyvusis būdo bruožas gal ryškiausiai atsispindi mūsų romantiniuose nusiteikimuose. Juk kas patys neatsimename, kaip šalia vilionės gyventi naują reformuotą ūkio gyvenimą sunkus buvo atsisakymas nuo to mielojo senojo sodžiaus, su kuriuo taip buvome suaugę. Augštaitis tai, berods, dar daugiau už žemaitį pergyveno: ak, pirmasis visad toks kupinas anos vaižgantiškos, svajingos romantikos.

Tad miela ir su "Kaimynais" nusikelti į anas Mūšos pakrantes, kur virė tie "didieji" kaimo rūpesčiai, išvirtę net tragedijon... Rašytojui ir rūpėjo parodyti pragaištingą miesto kultūros įtaką kaimui: iš ten einąs dvasinis gedimas, jis kaimo pir mojo numerio priešas. Gerai me tų eilei, betgi, nuslinkus, pir masai eilės numeris tenka ki tiem priešam ir lyg kyla klau simas: ar jau nepaseno anie mūsų mielieji kaimynai, ar jau nesenstelėjo ir pats veikalas?

Tokį, klausimą, žinoma, pir miausia kelia mūsų įpratimas į kitą "žanrą", į mūsų betarpiš kai išgyvento meto vaizdavimą. Mes jau lyg ir literatūrinių nau jienų imam gaudytis. Bet juk pirmiausia tenka žiūrėti veika lo meninio lygio, tiek jo formos, tiek idėjos atžvilgiu.

Dominuojantis lietuvių lite ratūros bruožas, šiaip ar taip kalbėsim, visdėlto lieka roman tinis. Krėvės realizmas yra tiek nuosaikus, kad daugeliu atžvil giu išvirsta į romantiką. Net ryškesnysis Žemaitės realizmas neperžengia tų ribų, kurios ves tų į natūralizmą.

Kad ir surealistėjęs "Kaimy nų" autorius pasiliko toks pat romantikas, kokį jį buvom pa žinę anksčiau iš jo "Vidurnakčio baladžių". Kaimas dar mūsų ra šytoją gelbės nuo literatūrinio prasiradimo. Kaimo romantika dar jam duos atsigaivinimo.

Parodyti sveiką kaimą ir gin ti jį nuo miestiškos "žaizdos" (kultūros) "Kaimynų" rašyto jui taip labai rūpėjo, kad jis savo pagrindinę mintį gal net pergriežtai ir beatodairiškai bus pravedęs. Rodos, nė prisiekęs "moralistas" nebūtų gal bu vęs toks neatlaidus tos minties pravedime. Rodos, rašytoją, jo pagrindinė mintis taip užgulė, kad ne jis ją, bet jinai jį ėmė valdyti ir vesti.

Tačiau negali mūsų ir nežavėti toks romantinis idealas, toks idėjos sveikumas, toks ryžtas ją pravesti. Tai jau kova ne vien su kaimo, bet visos tautos priešais, tik jiems jau tinka kitas vardas, kurį jie patys ir atsinešė. To nepaperka mumo neturėtumėm pasigesti ir mūsų dabartinėj naujausioj literatūroj.

Lygiai ir sugebėjimas su augančia įtampa parodyti kaimynų santykius nėra išvengęs vieno kito pasikartojančio motyvo. Vadinamo "geriausio momento" suardymas visai "nelaukta" staigmena (pvz. rastu laiškeliu kišenėj) nėra taip jau labai naujas, ypač kad per tą laiką ir daugiau rašytojų "įšoko į tą patį daržėlį"! Taip pat ir šalia sugebėjimo kurti ryškius charakterius yra linkimo į scheminimą, į romantinius "pasvajojimus", kur kiti imasi to kio pat "pafilosofavimo". Tačiau vertingas įtampos kūrimas, nepaleidžiąs skaitytojo iki kad ir "nudejuotos" pabaigos.

Ag, visai nemanyčiau, kad "Kaimynai" būtų pasenę. Kur tau! Kaikam jie bus tikra literatūrinė naujiena — aš turiu galvoj tuos, kurie taip nedaug tepažino mūsų anų dienų mieląjį kaimą, kuris juo toliau, juo brangesnis daros...

Solistė Pr. Bičkienė

Dainuos Vydūno metiniame minėjime kovo 21 d.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● *Pauliaus Jurkaus* knyga „Pavasaris prie Varduvos" jau „Draugo" spaustuvėje laužoma į puslapius. Iš viso veikalas turės apie 176 puslapius, ir jame tilps šios legendos: Auksinis paveikslas, Vargonai, Kregždės ant Nukryžiuotojo pečių, Vieno auksino istorija, Atsklęstos durys. Knygą leidžia Liet. Knygos klubas. Titulinį puslapį ir skyrių puslapius piešia dail. Vl. Vijeikis.

● *Vinco Krėvės* „Rytų pasakos", kurių naują laidą parūpino Terra, jau paskleistos knygų rinkoje. Knyga turi 220 puslapių, papuošta dail. R. Viesulo aplanku. Joje telpa pasakos: Pratjekabuddha, Indas, kuriame karalius laiko geriausią savo vyną, Azerstano šalis, Priešingos jėgos, Moteris.

● *Dail. A. Melnikas,* viešėdamas Chicagoje, tarėsi su kaikuriais lietuvių dailininkais apie suruošimą visuotinės lietuvių parodos Detroito meno muzėjuje. Patalpas tikimasi gauti pabaigoje šių metų. Numatyta kviesti visi žymesnieji lietuviai grafikai, tapytojai, skulptoriai.

● *Steponas Malinauskas,* alytiškis, studijuoja celiuliozės ir popieriaus technologiją Syracuse universitete.

● *Bern. Brazdžionis, dr. Juozas Girnius ir dr. Juozas Leimonas* jau sutiko būti „Draugo" skelbiamojo naujo romano konkurso jury komisijoje. Greitu laiku laukiamas sutikimas dar iš dviejų komisijos narių. Ir šiemet už geriausį romaną „Draugas" duos $1,000 premiją.

● *Kun. Petro Gedvilos,* debiutanto, religinio turinio eilėraščių rinkinys „Skambėkite stygos" išėjo iš spaudos. Iliustruotas. Spausdino pats savoje spaustuvėlėje; 114 pusl., atspausta 200 egzempliorių.

● *Dr. Zenonas Prūsas* už pusantrų metų numato baigti celiuliozės ir popierio technologijos studijas Syracuse universitete, JAV-se.

● *Antano Strazdelio* pirmasis lyrikos rinkinys, pavadintas „Giesmės svietiškos ir šventos" išėjo 1814 m. ir šiemet nuo to sueina 140 metų. Rinkinin įeina 11 eilėraščių: trys giesmės ir aštuonios dainos, kur įtalpinta pagarsėjusi giesmė „Pulkim ant kelių". Taipgi šiemet sueina 135 m. nuo „Kalvarijų" pasirodymo.

● *Dail. Jonas Tričys* gavo darbą prie monogramų kūrimo Marshall Field parduotuvėje, Chicagoje. Laisvalaikį planuoja daugiau panaudoti tapybai. Jau yra nupiešęs visą eilę vertingų paveikslų. Artimiausias jo uždavinys — dekoracijos Jaunimo Ansamblio pastatymui.

● *Kun. Vytautas Pikturna* parašė knygą apie šv. mišias. Veikalas turi 200 puslapių, jame nagrinėjamas šv. mišių tikslas, reikšmė, mišių laikas, vieta ir reikmenys, apeigų istorija ir prasmė.

● *Dr. A. Maceinos* veikalas „Saulės giesmė", laimėjęs „Aidų" mokslo premiją jau atspaus tas ir įduotas įrišti. Knyga 454 puslapių, viršelis dail. T. Valiaus.

● *Dr. Jonas Balys* atidavė spaudai naują veikalą anglų kalba: „Lithuanian Narative Folksongs". Veikale aprašomi tų dainų tipai ir duodama bibliografija. Knyga turės apie 160 puslapių.

● *Dail. A. Kurauskas* dirba žinomoje Chicagos Burton & Brown dailės studijoje, o vakarais gilina savo studijas Institute of Disign dekoratyvinio meno ir tipografijos srityse.

● *Karolė Pažėraitė* (Brazilijoje) baigia rašyti romano „Liktūno" antrąjį tomą; Sūduvos lei dykla numačius išleisti.

● *Ad. Galdiko* kūrinių paroda New Yorke įvyks šį pavasarį. Dailininkas išstatys keliasdešimt darbų, sukurtų Europoje ir JAV-se.

● *Prof. Z. Ivinskio* studija apie šv. Kazimierą, kur jis panaudoja naujų Romos archyvuose rastų duomenų, bus išleista atskiru leidiniu.

● *Leopoldas Basys* dirba Montrealyje, Vickers laivų statybos dirbtuvėse.

● *J. Blekaitis režisuoja amerikiečių trupę.* New Yorke „Showcase Theatre", nepriklausoma už-broadwayinė aktorių grupė praneša, kad jos sekantis pastatymas (Jean Giraudoux komedija „Amphitryon 38") bus režisuojamas Jurgio Blekaičio. Vyriausiąją rolę vaidins Sylvia Leigh, iki šiol dalyvavusi septyniuose Broadwayaus veikaluose. Žinant amerikiečių teatralų perteklių New Yorke, šis mūsų jauno režisieriaus pasirodymas yra svarbus žingsnis jo karjeroje.

● *J. Mekas* užbaigė savo epinės poezijos rinkinį „Semeniškių Idilės", kuriame aprašomas Aukštaitijos kampelis yra labai artimas atvaizduotajam Katiliškio „Užuovėjoje". Šios idilės bus spausdinamos „Aiduose" ir vėliau žurnalo leidžiamas atskira knyga.

● *Liudas Vailionis,* gamtininkas, 1938 m. išleidęs lietuvišką botanikos žodyną, yra miręs 1939 m. kovo mėn. 27 d., taigi šiemet sueina 15 metų nuo jo mirties.

● *Inž. Alf. Seménas* sukonstruavo naują radijo ir televizijos lempoms tikrinti aparatą, pagrindan imdamas geriausią amerikietišką ir įvesdamas savo ilgametėje praktikoje susektus patobulinimus.

● *Dail. Vyt. Ignatavičius,* atsikėlęs iš Clevelando į Chicagą, projektuoja dar šiais metais Chicagoje suruošti savo apžvalginę darbų parodą.

● *Bern. Brazdžionio* nuotrauką ir straipsnelį apie premiją įdėjo „Chicago Sunday Tribune" knygų apžvalgos priede.

Šykštumas yra nuolatinis gyvenimas neturte iš baimės, kad netaptų neturtingas.

—Šv. Bernardas

Rašalas elektros perkeliamas ant popieriaus

William C. Huebner išrado naują spausdinimo būdą. Rašalas yra perkeliamas ant popieriaus elektromagnetinių bangų jėga, bet ne spaudimu.

Pirmiausia, šepečio formos įrankis panaikina bet kokį elektros kiekį popieriuje, o tada jis yra įelektrinamas neigiamai. Rašalas, ant sekančio cilindro, yra įelektrintas teigiamai. Popierius beslenkant apačioj besisukančio cilinderio, kuris turi raides, rašalas nuo jų, veikiamas elektros traukos, persikelia ant popieriaus. Kol popierius pasiekia sekantį cilinderį, šepečiai vėl nuvalo bet kokį elektros kiekį.

Išradėjas teigia, kad tas būdas tinka ir spalvotam spausdinimui.

Dr. Vytautas Avižonis, M.D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telef. Muray Hill 8-8677
VALANDOS: Susitarus — ketv. ir šešt. nuo 5 iki 8 v. v.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Telef. Bay Shore 7-3710
Susitarus — pirm., antr., treč. ir penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

DĖMESIO SENESNIO AMŽIAUS ASMENYS
AA Moderate, gražus namas senioms, negalintiems keltis iš lovos arba pradedantiems sveikti. Maloni aplinka. HARRIET WEICHROD, R. N.
Baigusi slaugių apmokymą Oak Park'o ligoninėj
PERSHING CONVALESCENT HOME
6803 W. PERSHING RD. (Oak Park Ave. prie 3900 S.) GUnderson 4-7543

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Visų rūšių apdraudos asmenims ir biznio įstaigoms ● Finansavimas
Draudžiu ir perdraudžiu visose draudimo bendrovėse
JONAS KIRVAITIS, Gen. apdraudų brokeris ir savininkas
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland, Chicago 36, Ill. Tel. WA 5-5671. Rez. HE 4-4033
Darbo val.: kasdien 9:30—4:30; be to, pirm. ir ketv. 6—9 vakarais

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso Tel.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
Šeštadieniais 2—7 val. p. p.
išskyrus sekmadienius.

Ofiso LAfayette 3-1707. Rezidencijos Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Širdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Ave.
(Kampas Archer ir California Ave.)
Valandos nuo 2—4 ir nuo 6—8 po pietų kasdien išskyrus treč. ir sekm.

Ofiso telef. YArds 7-1166
Rezidencijos — STewart 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofiso tel. GRovehill 6-4020
Rezidencijos HIltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2 — 4 p.p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12 ryte ir 5—8 v. vak.
Šeštadieniais 10—2 v. r. ir 4—6 v. v.
Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Uždaryta trečiad. ir šeštad. vakarais

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 South 49th Ct., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare.
Šeštadienais 12—2 v. ir 3—5 v. vak.
Butas 1604 So. 49th Avenue

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadieni tik susitarus

DR. IRENA KURAS
SPEC. KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 3—5 p. p. ir 6—8 v. v.; trečiad. nuo 6—8 v. v.; šeštad. 10—12 v. p. ir nuo 1—3 v. p. p.
Ofice telef. REpublic 7-1168
Namų telef. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

DR. R. P. LUTKUS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
7013 SO. WESTERN AVENUE
WAlbrook 5-4353
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Pakeičia stiklus ir rėmus. Valandos kasdien iuo 6:30 vak. iki 9:00 v. v.; šeštad. nuo 10:00 v. ryto iki 4:00 v. po pietų. Trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4787
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL. 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. v. Šeštad. nuo 2—4 val. popiet
Trečiad. ir sekmad. uždaryta

Telefonas PUllman 5-8277
DR. I. E. MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 South Parnell Ave.
Val. kasdien 2—4 popiet ir 6—8 v. v išskyrus trečiadienius.

HUdson 3-2096
Rezidencijos: CEdarcrest 3-2821
DR. JOHN MOCKUS
DANTISTAS
7550 S. Halsted St., Chicago 20, Ill.
Valandos pagal susitarimą
1 iki 4 ir 6 iki 8
Uždaryta trečiadieniais

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
Ligonius priima pagal susitarimą. Susitarimui skambinti GRo. 6-1321, jei neatsiliepia — VIncennes 6-3900

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt., penktad 6:30—8:30 v. vak. Antrad. 10—12 val. ryto. Šeštad. 2—4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. Ofiso LA 3-4949; Buto CE 3-7786
DR. J. A. PAUKŠTYS
DANTISTAS
Priėmimo laikas nuo 10 iki 12; nuo 2 iki 6 val. vak. ir 7iki 9 val. vak
4253 Archer Avenue
Whipple St. įėjimas

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 val. Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

Tel. Ofiso CL 4-0253, rez. YA 7-6387
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30—8:30 val. vakare.
Šeštadieniais 2—4 val. popiet
Rez. 4420 So. Talman Avenue

Tel. ofiso YA. 7-0554. rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL: 10 iki 12 v. ryto; nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Vaandos: 1—3 p. m. 6—8 p. m.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso tel. TR 4-6000, Rez. RE 7-2780
DR. J. STARKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
653 West 79th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1—4 ir 7—8:30 val. vak.
Trečiad. ir šeštad. 9—12.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930
Jei neatsilieps viršminėti telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. FL. TALLAT-KELPSA
DR. E. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Marquette Parko ofisas: Fordor Medical Arts Bldg. 2656 W. 63rd St (kampas Washtenaw ir 63rd). Val kasdien 3—5 išskyrus antrad. ir ketv. ir kasdien nuo 6—8:30 išskyrus treč. ir šeštad.
Telefonas — PRospect 6-8548.
Cicero ofisas: 5002 West 16th St Val.: kasdien 6—8:30 antrad. ir ketv. 1—3 ir šeštad. 11—1 val. p. p.
Telef. TOwnhall 3-0959; namų telef. HEmlock 4-7080.
Kitu laiku susitarus

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

Ofiso tel. HE. 4-2123, rez. PR. 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p. p. ir 6—8 va šeštad. 2—4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak
Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Ofisas ir rezidencija—YArds 7-3527
ir YArds 7-7410
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
Kasdien nuo 6:30 iki 8:30
Šeštadieniais nuo 4 iki 6.

Tel. ofiso PROspect 6-9400;
rez. HEmlock 4-3851
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6560 So. Western Ave.
Val. kasdien 1—3 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Šešt. 1—4 p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 W. 31st Str.
Kampas Halsted ir 31-os gatvių
Priėmimo valandos 2 — 4 p. p. ir 6—8 v. v. Šeštad. 2—4 po pietų.

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v. v.

Orthopedas-Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūrom įtvarai, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. aparatai. Amput. kojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Orthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandažai ir t. t.
VAL. 9—4 ir 6—8. Šeštad. 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel. PRospect 6-5084

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL. antr., ketv. 10-12, 2-6,7-9 p.p penkt. 3—6, 7—9 p. p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm., treč., šešt. 3—8 p p penkt. 10—12 ryte

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Telefonas GRovehill 6-6785
Priėmimo laikas pagal susitarimą

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-4820
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; šeštad. 10—3 p. p

DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL. pirmad., antrad., ketvirtad. penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v. trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523 Platt Bldg.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą kuris yra priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę.
Prirenku teisiklingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausias trūkumas. Speciali atyda kreipiama į mok. vaikus
4712 So. Ashland Avenue
YArds 7-1373
Val.: 10:30 - 7 v.v., šeštad. 10:30 - 5 v.v sekm. ir treč. uždara

Grūdai ir pelai

V. K. JONYNAS, Jamaica, N. Y.

Malonu, kad visuomenėje dedamos pastangos giliau suprasti meno problemas.

Dr. P. Celiešius savo š. m. vasario mėn. 6 d. straipsny „Tarp menininko ir žiūrovo", tilpusiame „Draugo" kultūriniame priede, iškvietė meno temomis tolimesniam pasikalbėjimui.

Kiek nemalonu, kad gerb. dr. P. C. jau savo straipsnio pradžioje mane lyg pakaltina, kad aš neatsakiau dr. H. Lukoševičiui į jo straipsnio pagrindinę mintį. Dr. P. C. rašo: „Tačiau, argi kūrybinė laisvė *būtinai* (mano pabr. V. K. J.) turi išvirsti į estetinį pasibjaurėjimą, vieton sukelti estetinio pasigėrėjimo? Tai ši yra problemos esmė, dėl kurios sukasi visas ginčas tarp meno reiškėjų ir priėmėjų. Ir kaip tik šio klausimo V. K. Jonynas minėtame atsakyme nepalietė".

Meno kūriniai ir estetika

Gerb. dr. P. C. turi prisiminti, kad į šį klausimą atsakiau, būtent: „Grožis, *estetika* ir idėjos nėra faktoriai, *kurie saisto meną, jį atpalaiduodami nuo kūrybinio faktoriaus*, bet kaip sykis yra priešingai". Tuo aš norėjau pasakyti, kad meno kūriniais yra ir tokie darbai, kuriuose nebuvo sprendžiama grožio ir estetikos problemos. Sukurtas Mathias Gruenewaldo (14 š.) didysis meno šedevras „Nuėmimas nuo kryžiaus" (Colmar muziejuje) vaizduoja tokį Kristų, kad į jį pažvelgus eina pasibaisėtini šiurpo išgyvenimai, nes visas Kristaus kūnas yra pažaliavęs, subadytas erškėčių dygliais, o rankų ir kojų pirštai bei žaizdos yra taip šiurpios, kad niekam lig šiol nepavyko taip genialiai šios Kristaus kančios atvaizduoti.

Arba vėl Rubenso (18 š.) „Nuėmimas nuo kryžiaus" (Antverpene) yra ne „nusaldytas, gražus paveiksliukas", bet šiurpu sukrečianti Kristaus kančios scena. Pagaliau, ispanas Goya, 18—19 š. „Sušaudymo" scenoje ir šimtai kitų dailininkų savo kūriniuose nesprendė grožio ir estetinės problemos taip, kaip mes ją norėtume matyti, bet nuo to jų kūrinių meninė vertė nei kiek nenukentėjo.

Niekam į galvą neateina mintis, kad šie meno šedevrai būtų nebe meno kūriniai tik dėl to, kad jie yra šiurpūs savo tematikoje, o jų autoriai — blogi dailininkai. Tačiau, kai šių dienų dailininkas savo kūriniuose nesprendžia tos pačios „grožio ir estetikos" problemos, tai pastarąjį jau nesidrovima drabstyti purvais.

Todėl kūrybinė laisvė *nebūtinai* turi tarnauti *„estetiniam pasigėrėjimui"*, o kūrėjai, atsisakę nuo šių problemų sprendimo, nebūtinai turi pasidaryti „garbėtroškos, pamėgdžiotojai iš didelio mandrumo", arba norį „labai pigiu būdu pelnyti sau didžiųjų kūrėjų vardą". Suprantama, kad į šios rūšies išsišokimus nėra prasmės reaguoti. Gaila, kad ir rimti žmonės, rodą pastangų galvoti, šių nepagrįstų įžeidinėjimų nevengia.

Ilgi dr. P. C. išvedžiojimai apie tai, kad žiūrovams geriau patinka tie meno kūriniai, kuriuose yra sprendžiama estetinės ir grožio problemos, yra teisingi. Nuo savęs noriu pridėti, kad šios problemos, įjungtos į kūrėjų kūrinius, pastarųjų nesužaloja, tačiau iš to neseka, *kad meno kūrinio esmę sudaro jame sprendžiama estetizmo arba grožio problema.*

Reikalauti iš lietuvių dailininkų, kad jie savo kūryboje būtinai sprestų estetizmo ir grožio problemas tik todėl, kad tokius „kūrinius" visuomenė supranta, yra reikalauti iš kūrėjo ne kūrybos, o patarnavimų. Kiekvieno individo reikalas džiaugtis tuo, kas jam patinka ir atmesti, kas nepatinka. Žiūrovas gali kūrinį kaip tokį priimti arba atmesti. Tačiau, *„patikimo matu" meno kūrinį matuoti ir jo vertę apspręsti, deja, yra klaidinga.*

Dr. P. C. sugestijonuoja, kad aš turėjau atsakyti į klausimą „Kodėl kalbamasis menas (atseit, moderniškasis) žiūrovui ne patinka...", turiu pasakyti, kad aš ir dabar atsakymo į tai negalėsiu duoti, nes:

a) Nei dr. H. L., nei dr. P. C. *nieko* nenusako, kokius moderninio meno stilius ir kokias meno apraiškas laiko moderniškomis ir kokias — nemoderniškomis?

b) Kokiam, būtent, *„žiūrovui"* ir koks menas nepatinka?

Neteisingai dr. P. C. teigia, kad aš „skaitytoją nukeliu visai į kitą plotmę", būtent, estetinio pasigėrėjimo ir pajutimo sritį, atseit, grynai į teorinį meno filosofijos pasaulį. Mano supratimu, tą daro gerb. dr. P. C., dėstydamas savo straipsnyje estetikos sąvoką. Kadangi tai yra nauja tema, tai jos neliesime.

Kiek apie dailininkus

Dr. P. C. klausia, ar menininkai tikrai nuėjo kelis šimtus metų į priekį ir visą lietuvišką visuomenę paliko iš paskos, atseit, atsilikime. Tokio teigimo iš kūrėjų negirdėjau. Noriu patikslin-

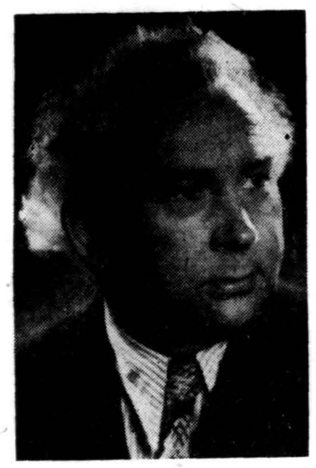

Dail. V. K. Jonynas

ti, kad ne kūrėjai paliko kaikuriuos konservatyvius mūsų visuomenės narius, patys nubėgdami „šimtmečius į priekį", bet, atbulai, kad šie nariai neatėjo į dabartį, gyvendami praeities meno problemomis. Suprantama, kad tarp šių dienų kūrėjų ir konservatyvaus visuomenės elemento atsirado didelis tarpsnis, bet kūrėjai nėra dėl to kalti. Dėti pastangas, kad kūrėjai grįžtų į praeitį, juos įvairiais žodžiais niekinant, yra reikalavimas, kad jie „dėl mūsų šventos ramybės" nekurtų.

Primityvizmas

Jei dr. P. C. lietuviškas moderninio meno problemas suplaka su viena primityvizmo tendencija, kuri pas mus yra, ačiū Dievui, labai stipri, tai čia aš noriu konstatuoti, kad ne visi kūrybingi lietuviai dailininkai, atseit, „modernistai", kultyvuoja tik šią moderninio meno šaką.

Pasisakyti iš esmės prieš primityvizmo tendenciją mene, teigiant, kad „pastarieji nepajėgė *augšt. meno formomis reikštis"*, yra per drąsu ir neteisinga. Nežinau, ką dr. P. C. laiko „augšt. meno formomis"?

Menas, kaip kūrybinė išdava, vienodai augštai gali reikštis įvairiose meno formose (reiškia, ir moderniškose). Civilizacijos laimėjimai meno kūrinio esmės neiškelia ir negali sumažinti. Todėl civilizuotas žmogus prieš necivilizuotą, meno vertybių kūrimo srityje, neturi pirmumo. Kūrėjo malone Dievas apdovanojo visus vienodai, primityvias ir civilizuotas, dideles ir mažas tautas.

Mums gali nepatikti primityvių tautų menas, bet teigti, kad pastarųjų *menas nėra menas*, arba *žemesnės rūšies menas, tik todėl, kad jis yra išreikštas primityvėse formose, yra grynas dalyko nežinojimas.*

Lietuvių tautos liaudies mene primityvizmo doza yra taip ryški, kad ji šiuo charakteriu nudažo didžiąją dalį mūsų liaudies meno. Daugelis mūsų dailininkų, išeidami iš savo tautos kūrybinių versmių, šias tendencijas ir toliau kultyvuoja. Juos apšaukti kažkokių „svetimų menų" garbintojais yra nusikaltimas. Pastarieji daug daugiau yra suaugę su mūsų tautos dvasios reiškimosi būdais ir tradicijomis, nei tūli „klasicizmo" pamėgdžiotojai. Lietuvių liaudies meno įtaka yra gyva visuose gyvuose lietuviuose ir jų kūrėjuose. Liaudies primityvizmo apraiškas nepaprastai genialiai atstovauja mūsų žymieji dailininkai, Viktoras Petravičius ir A. Dargis. Jei jų kūryba sunkiai suprantama, tai tas dar nereiškia, kad ji yra bloga, arba, kad ten iš viso nėra kūrybos.

Toks netiesioginis lietuvių liaudies meno vertybių nuvertinimas griauna lietuvybės pagrindinius pamatus. Nesenoje praeityje sunaikinome dvarus, kaip lenkinimo lizdus, su juose buvusia lietuvių bajorų kultūra. Dabar norime nuvertinti mūsų liaudies meną, nes jis reiškėsi per savas, paprastas, primityvias formas.

Meno istorijoje gotikos stilius yra suskirstomas į 3 laikotarpius: pereinamąjį, vidurinįjį ir peržydėjimo, arba paskutinįjį, laikotarpį. Nors šis paskutinysis gotikos laikotarpis, techniškai, yra pats tobuliausias ir skiriasi savo formų puošnumu, bet meno atžvilgiu jis nelaikomas vertingesniu architektūros kūriniu už I-ąjį laikotarpį. Šiuo pavyzdžiu aš noriu atkreipti dėmesį tų asmenų, kurie lengvapėdiškai matuoja meno vertybes klaidingais matais. Todėl, vieton atskirti grūdus nuo pelų, jie nuolatos juos maišo. Patys klysdami, negali nurodyti kitiems teisingo kelio.

Toki neapgalvoti ir pripuolami posūkiai negali teigiamai veikti lietuviškosios kultūros raidą. Nuolatiniai ir nepagrįsti mūsų kūrėjų niekinimai tik šaldo jų lietuviškas širdis, sunkina jų darbo sąlygas ir didina griovį tarp menininko ir žiūrovo. Turima maža saujelė mūsų kūrėjų, nerasdama užuovėjos pas savuosius, yra verčiama rinktis „šlavėjo", ar „kūrėjo svetimuose vendenyse" darbo dirvą.

Apie mus

Jei pažvelgiu į mūsų čionykš tį meno gyvenimą, tai darosi nejauku. Šis meno gyvenimas gali reikštis per individualią dailinin kų kūrybą, per įvairius užsakymus, kaip parapijų salių, ar namų ir bažnyčių architektūrą bei jų dekoravimą. Šiuose visuose reikaluose galutiną sprendimą turi ne dailininkas ar architektas, bet užsakytojas. Todėl atsakomybė už mūsų šios rūšies „meną" negali kristi vien meno specialistams. Dažnai užsakytojai, „visuomenės skonio vardu" prisidengę, taip „pašokina" kūrėjus, kad iš pastarųjų pastangų palieka tik liūdnas skeletas.

Rodos, pernai netoli Chicagos lietuvių buvo pastatyta viena bažnyčia, kuri mūsų spaudos liko pakrikštyta „lietuviška". Pamatęs tos bažnyčios nuotraukas, negalėjau išsiaiškinti, kas joje buvo lietuviško? Deja, tai liūdnas dokumentas, kaip tos bažnyčios vadovybė, nesusigaudydama mene, pastatė tik romaniško stiliaus pamėgdžiojimą. Šis, meno atžvilgiu, bevertis pamėgdžiojimas, spaudoje nesukėlė pa sipiktinimo, bet spaudoje buvo dėtos pastangos šį įvykį užskaityti, kaip lietuvių tautos kultūrinį laimėjimą.

Iš šio fakto darau sekančius samprotavimus:

V. K. Jonyno iliustracija premijuotam J. Gliaudos romanui

1. Atėjo laikas susirūpinti ne grožio bei estetikos problemomis kaikurių mūsų kūrėjų kūryboje, bet kuriuo keliu eidami mes nesunaikinsime paskutiniąsias mūsų kūrėjų pastangas. Są moningas lietuvis turi būti atsakingas už savus žingsnius lietuviškos kultūros dirvonuose.

2. Visuomenė neretai klaidingai informuojama, kad kažkas pozityvaus veikiama ir kuriama lietuvių tautos dvasinių turtų kraičio papildymui.

Gaila, bet, deja, turime nemaža faktų, kuomet lietuvių patriotizmas, dosnumas ir pinigai nuplaukia svetimų kultūrų „importui" ir garbinimui. Versdami už savus pinigus pamėgdžioti svetimų tautų meną, mes meno nekuriame nei sau, nei kitoms tautoms. Toks meno surogatų gaminimo subsidijavimas gadina visuomenės skonį, užkerta kelią savajai kūrybai ir yra ne kas kita, kaip dvasinio nutautėjimo protegavimas.

Lietuviškos organizacijos ir mokyklos, šiuo keliu vykdomą nutautėjimą sulaikyti yra bejėgės.

Džiugu, kad ne visur ir ne visi užsakytojai yra nutautėję ir jau daug kur lietuvybė su savo menu įsileidžiama iš prieškambario į kambarius. Štai Marquette parko parapija Chicagoje pirmoji pralaužė ledus, statydama ne tik lietuvio architekto suprojektuotą bažnyčią, bet pasirūpindama, kad tos bažnyčios architektūra turėtų lietuviškosios architektūros pradus ir charakterį. Šiuo gražiu pavyzdžiu pasekdami ir pranciškonai pavedė pastatyti savo „Prisikėlimo parapijos bažnyčią" Toronte ne tik lietuviui architektui, bet ir giminingą lietuviškai architektūrai.

Šių sąmoningų lietuvių pastangas turėtų paremti ir plati visuomenė, skatindama nesustoti pusiaukelėje, bet nuo bažnyčių išorės ligi vidaus detaliausių įrengimų, lietuvių menas turėtų rasti vietos lietuviškose šventovėse ir kiekvienoje lietuvio pastogėje.

3. Neišnyko galvosena, kad italas marmoro kalėjas ir kopijuotojas, kuris nei iš tolo neprilygsta lietuviui skulptoriui kūrėjui, vis būk tai yra didesnis dailininkas už savąjį.

Atsakingieji pamiršta, kad įvairių tautybių biznio žmonės, kurie prekiauja „menu", turi tikslą ne lietuviškos kultūros puoselėjimą, bet lietuvio prakaitu uždirbtą dolerį.

Kaišymasis svetimomis plunksnomis mus nukelia dvasinių vergų padėtin, o tokių plunksnų pirkimas ir protegavimas paniekina, bei įžeidžia kiekvieną lietuvį ir lietuvį kūrėją, savą kūrėją, per kurio pastangas lietuviškos širdies kalba, įsprausta į meno formas, turi kalbėti visur, visoms tautoms ir už visus lietuvius, kalbėti tautos nemirtingąja kalba.

PERKRAUSTYMAI
F. KASPERAVIČIUS
1314 So. 51 Ave., Cicero, Ill.
Nuo 6 val. ryto iki 3:30 po pietų skambinti tel. TO. 3-1262, vėliau TO. 3-6591.

Lenkų poetas Chicagoje

Kazimierz Wierzynski, vienas žymiausių dabartinių lenkų poetų, po antrojo pasaulinio karo apsigyvenęs JAV, sulaukė 60 metų. Kartu sukako 35 metai jo kūrybos. Per tą laiką išleido 23 knygas, kurių 10 — emigracijoje. Ta proga poetas praėjusį savaitgalį atsilankė Chicagos lenkų kolonijoje, kur jo garbei buvo surengta bent penketas literatūrinių susirinkimų, skirtų jo kūrybai nušviesti. Vienas tų susirinkimų įvyko Art Institute patalpose, surengtas Friends of Literature organizacijos, kuriai vadovauja Mrs. Hazel R. Ferguson. Lenkų Menininkų Klubas surengė vakarą Fine Arts Building kur poetas anglų kalba papasakojo, kaip jis rašęs veikalą „Chopino gyvenimas", kuris 1949 m., minint šio žymaus lenkų muziko mirties 100 metų sukaktį, buvo išleistas vienos amerikiečių leidyklos, o vėliau pasirodė lenkiškai. Poetas rašė tą knygą, užsidaręs su žmona viename negyvenamame ūkyje, dve jus metus. Prieš pasirodymą šios knygos žymusis poetas šiame krašte yra susidūręs nekartą su duonos kąsnio problema, tačiau vistiek apsisprendė nevažiuoti į Lenkiją, kur, anot poeto, šiandien nebėra net tylėjimo laisvės. Lenkų publikai skirtame vakare, dalyvaujant bent 600 klausytojų, keli kalbėtojai supažindino su poeto kūryba, artistai deklamavo jo poezijos. Šilčiausiai, aiš ku, buvo sutikta paties poeto kalba.

K. Wierzynski plačiai žinomas Vakarų literatūroje, pažino jį ir mūsiškiai poetai. Poetas išgarsėjo 1928 metais, kai Amsterdamo IX tarptautinėje olimpiadoje jo poezijos knyga „Laur olimpijski" buvo premijuota. Toje knygoje originaliai buvo apdainuotas sportas, panaudojant modernią formą ir parodant įsijautimą į tą poezijai nevisai įprastą sritį. *B.B.*

MOTORISTS
Get your Car Ready for Spring
Best Buys of '54!
Auto Seat Covers $9.95 up
Convertable Tops $34.95
Auto Glass 4M.
LAKE AUTO PAINTING CO.
Phone HAymarket 1-7775
1901 W. Lake St.

SKOKIE RESIDENTS
when in need of nursing service call
AETNA NURSES REGISTRY
Mrs. M. Seidelman
Director
4821 No. Sheridan Rd.
LOngbeach 1-7388
Transportation to Skokie required

DR. JOKUBKA PETRAS
TELEVIZIJOS ir RADIO
Aparatų Taisymas ir Pardavimas
(Inžinieriaus sekamas taisymas)
šaukti
LAfayette 3-8617

GIRLS — WOMEN
LEARN JUDO!
It's an art, but can be mastered as easily as dancing; teaches you the art of self defense. You'll never regret having learned Judo. Special rates to social group, clubs, etc.
$2.00 PER HOUR PER PERSON
G. and G. SCHOOL OF JUDO
5127 West 25th Street
TOwnhall 3-1095

WHY NOT BE A
MISSIONARY?
THE
WHITE SISTERS
have hospitals, schools, orphanages and do social work throughout North, West, East, and Central
AFRICA
Applicants accepted ages 17 to 35
THERE IS WORK FOR ALL
For fascinating, detailed information write
MISSIONARY SISTERS
OF OUR LADY OF AFRICA
Franklin, Pennsylvania or
Belleville, Illinois or
Metuchen, New Jersey

VOCATIONS
to an
ACTIVE COMMUNITY
Franciscan Sisters of the Immaculate Conception conduct Hospitals, Schools of Nursing, Homes for Children, the Aged, Teach, do Office Work, perform Household Tasks, Sacristy Work, etc. — Girls 18 to 30 write for free literature
Reverend Mother General
St. Mary of the Angels Convent
1002 — 30th Street
Rock Island, Illinois

BOYS - YOUNG MEN
Age 12 years to 40 years
Also belated vocations, GI's included. The Oblates have just what you want for a religious in the Priesthood or Lay-Brotherhood, either as a home or Foreign Missioner. Lack of funds will not stop you. Also Latin courses by mail. Write about your desires, and receive free literature.
VOCATION DIV.
Rev. O. Munie, O. M. I.
Oblate Fathers — Belleville, Ill.
Phone 2991

ST. PETER'S CHURCH
110 W. Madison, Chicago 2, Ill.
Rev. Terence Thomas, O. F. M., Pastor Sunday Masses: 5-12 every hour on the hour.
Daily Masses: 5:30, 6, 6:30, 7, 7:30, 8, 8:30, 9, 12:10.
Monday at 5:30 P. M., Devotions to Infant Jesus of Prague.
Tuesday: Holy Masses at 5: 0, 6, 6:30, 7, 7:30, 8, 8:30, 9, 12:10. Devotions in honor of St. Anthony after Masses and to 5:30 P. M.
Wednesday at 5:30 P. M., Devotions in honor of St. Joseph for the Dying Sinners.
Friday: OUR SORROWFUL MOTHER NOVENA at 7:00, 8:00, 11:40 A. M. 12:10, 12:40, 1:10, 4:40, 5:10, 5:40, 6:10, 6:40, 7:10 P. M.
Saturday at 5:30 P. M., Devotions for Conversion of Sinners.
CONFESSIONS: Weekdays continuously, 6 A. M. — 9 P. M.

Step Into the
ROMANCE OF GRACE
By Joining A Franciscan Order
Volunteers for this spiritual enterprise may instruct the deaf, mother homeless orphans or the mentally retarded, teach in the grades, high schools or college. Numerous other occupations such as sewing, printing, cooking, and general housework await willing souls seeking happiness in the prayerful life of a Community having Perpetual Adoration. You'll make the adventure... We welcome you to follow the great modern crusader St. Francis as a member of our community. (Age 16 to 30 yrs.). You are cordially invited to visit our convent home or to write.
MOTHER GENERAL
3221 S. Lake Dr.
MILWAUKEE 7, WIS.

THE XAVERIAN MISSIONARY FATHERS INVITE YOU
to join them in a great Crusade of Love — to work as Missionaries under the patronage of St. Francis Xavier in Japan, China, Africa, Pakistan, Indonesia, South America and in our own country, bringing Christ to the most neglected peoples. High School and College Students accepted as candidates for the Priesthood or to serve as Lay-Brothers. For information, write to:
DIRECTOR OF VOCATIONS
Xaverian Fathers
Holliston, Mass.

Pirkit Apsaugos Bonus!

SACRED HEART MISSIONARIES
(1854 M. S. C. 1954)
Įstokite į "Mission of the Sacred Heart" per jų 100 metų sukaktuves dirbti namie arba kituose kraštuose. Pinigų trūkumas nesudaro jokių sunkumų. 8-to skyriaus mokiniai ir gimnazistai gali įsirašyti į "minor" seminariją. Kolegijos ir universiteto studentai gali įsirašyti į "clerical novitiate". Jauni vyrai 18 iki 35 m., kurie neturi pašaukimo būti kunigais, esate kviečiami įstoti kaip broliukai. Jų yra puikus gyvenimas susidedantis iš maldos ir darbo raštinėse, dirbtuvėse, virtuvėse ir ūkiuose. Rašykite arba šaukite dabar!
Geneva 1170, DIRECTOR OF VOCATIONS, DEPT. W
SACRED HEART MISSION SEMINARY
GENEVA 2, ILLINOIS

K. GASIŪNAS MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAS
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7 - 6329

SAFE
Apsisaugokite brangenybes nuo ugnies, pavogimo, pametimo. Išsinuomokite SAUGIĄ PASIDĖJIMUI DĖŽUTĘ PAS DROVERS. Tiktai $4.00 metams (Plius Taksai)
Patogus mašinoms pastatymas Drovers skiype.
Nuo pirmad. iki Penktadienio — 9 val. ryto iki 2 v. p. p.
Ketvirtadienio vakarais — 5 val. p. p. iki 8 val. vak.

DROVERS SAFE DEPOSIT COMPANY
AFFILIATED WITH
The Drovers Banks
47th Street & Ashland Avenue YArds 7-7000
...OUR 71st YEAR

Enciklopediją bekuriant

Pasikalbėjimas su Liet. Encikl. redaktoriumi Pr. Čepėnu

Pasirodant antram Lietuvių Enciklopedijos tomui ir mūsų periodinėje spaudoje vis dar telpant įvairių ginčijamų straipsnių šios Enciklopedijos reikalu, vienas Lietuvių Enciklopedijos redaktorių, Pranas Čepėnas buvo pasikvietęs į pasitarimą Chicagoje gyvenančius Liet. Enciklopedijos skyrių redaktorius ir Chicagoje leidžiamų lietuviškųjų dienraščių atstovus, kuriems plačiau nupasakojo apie Lietuvių Enciklopedijos redakcijos darbą.

To pasitarimo metu redaktoriui Pranui Čepėnui buvo patiek ta keletas klausimų, susijusių su Liet. Enciklopedijos leidimu, kurie ir platesnei lietuvių visuomenei gali būti įdomūs.

1. Jūs jau daug esate dirbęs prie mūsų enciklopedijų. Ką galėtumėte iš savo patyrimo papasakoti?

— Kai 1908 metais „Draugijoje" kun. prof. Pr. Būčys recenzavo 1902 — 1907 išleistą 8 tomų Herderio enciklopediją, tai jis ten labai pasigedo mūsų rašytojų, veikėjų, kunigaikščių ir savo recenziją baigė tokiu klausimu: „Kada gi mūsų spauda galės girtis šitokiais veikalais?"

Praėjo gerokas metų skaičius, kol nepriklausomoje Lietuvoje gimė savos Lietuviškosios Enciklopedijos leidimo mintis ir kol pagaliau 1933 m. balandžio 5 d. pasirode jos pirmasis tomas. Jei ne antrasis Pasaulinis karas ir nelemtoji nacinė ir bolševikinė okupacija, tasai Lietuviškosios Enciklopedijos jau beveik įpusėtas leidimo darbas šiandieną gal ir baigtas būtų.

Didesniam kultūrininkų - inteligentų būriui susispietus laisvoje Amerikoje p. Kapočius ryžosi organizuoti Lietuvių Enciklopedijos leidimą.

Vyr. redaktoriaus sunkiąsias pareigas užsikrovė ant savo patyrusių pečių prof. Vaclovas Biržiška, o redaktoriais buvo pakviesti dr. J. Girnius, geografas A. Bendorius ir aš.

Redakcijos sekretoriumi yra rašytojas St. Santvaras, o kalbos lygintoju - taisytoju P. Butėnas.

Kiek sunkesnis darbas buvo surasti įvairių mokslo šakų - skyrių redaktorius, o šiems — bendradarbių. Tačiau dabar jau visi šie sunkumai nugalėti. Štai ir visa mūsų redakcijos sudėtis. Kokia ji kukli, palyginti su kitų enciklopedijų redakcijų sudėtimi, tačiau įtemptai dirbdami manome per metus įstengti išspausdinti bent 3 enciklopedijos tomus. Mūsų darbo įsibėgėjimą čia miniu, norėdamas jį palyginti su vokiečių, švedų, olandų ir kitų tautų enciklopedijų redakcijų darbu, kurie, turėdami nepalyginamai visais atžvilgiais geresnes darbo sąlygas ir žymiai didesnį redakcijos personalą, ir tai į metus teišspausdina tik po tris tomus.

Dabartinės enciklopedijos redakcijos darbo sąlygas jokiu būdu negalima lyginti su turėtomis sąlygomis Lietuvoje. Man teko laimė dirbti Liet. Enciklopedijos redakcijoje nuo jos leidimo pradžios. Ten Liet. Enciklopedijos redakcija rado sau prieglobstį Vytauto Didžiojo universiteto profesorių skaitykloje ir laisvai naudojosi visu universiteto bibliotekos lobynu. Prof. Vaclovas Biržiška buvo ne tik Liet. Enciklopedijos vyr. redaktorius, bet ir universiteto bibliotekos direktorius, kuris ilgus metus bepuoselėdamas Lietuviškosios Enciklopedijos leidimo mintį jau buvo atlikęs milžinišką parengiamąjį darbą — peržiūrėjęs tūkstančius knygų ir su traukęs į korteles ne tik tose knygose esamą lituanistinę, ilius tracinę medžiagą, bet ir atžymėjęs atitinkamose kortelėse enciklopedijai reikalingą kitokią medžiagą. Panašia kryptimi prof. Vaclovas Biržiška ilgesnį laiką dirbo Washingtone Kongreso bibliotekoje ir turi surinkęs nemažą kiekį enciklopedijai leisti reikalingos medžiagos.

Dabartinės Liet. Enciklopedijos redakcijos darbo sąlygos yra nepalyginamai sunkesnės: leidėjo lėšos yra labai ribotos ir jis negali įsigyti redakcijos darbui būtiniausiai reikalingų knygų bei enciklopedijų. Laimė, kad Amerikoje yra labai išplėstas viešųjų bibliotekų tinklas ir be to, yra daug ir labai puikių privačių bibliotekų, kurios kiekvienam yra laisvai prieinamos. Taip pat nepersunkiai yra prieinamos ir universitetų bibliotekos. Tik žinoma milžiniški nuotoliai bevažinėjant į tas bibliotekas reikalingai medžiagai rinkti ar patikrinti — suėda labai daug laiko. Čia trumpai paminėjęs redakcijos darbus ir vargus, turiu pasakyti mielą žodį ir apie mūsų plačią organizuotą šeimą — skyrių redaktorius, visus bendradarbius ir prenumeratorius, kurie visi drauge ir įgalina enciklopedijos leidimą.

2. Ar Tamsta manai, kad tikrai reikalinga leisti Lietuvių Enciklopediją?

— Į šį klausimą atsakinėti man pačiam, būtų lyg ir nekuklu, tad pasinaudosiu savo atsakymui autoritetu prof. M. Roemerio, anuometinio Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus, 1933 m. atsiųstu Liet. Enciklopedijos redakcijai sveikinimu, kuriame jis taip pasisakė: „Lietuviškosios Enciklopedijos redaktorius, bendradarbius ir leidėją sveikinu Universiteto, Lietuvos mokslo vardu, ir džiaugiuos tuo dideliu darbu, kuris naudingas ir reikalingas, kaip universitetą baigusiems, taip ir jo nelankiusiems". Nemanau, jog prof. M. Roemerio anuo metu pareikštos mintys dėl Enciklopedijos reikalingumo nebebūtų aktualios ir šiuo metu.

Enciklopedijos leidimą, ypač tremties sąlygomis, laikau didžiuliu lietuvių kultūriniu darbu.

Man keistai atrodo tas nuolatinis svetimųjų enciklopedijų liaupsinimas ir kartojimas, kad mes galime naudotis kitų tautų enciklopedijomis ar anglų ar prancūzų ar vokiečių kalbomis. Rimtai pasižvalgykime ką mes galime rasti apie Lietuvą, apie jos praeitį, apie jos literatūrą, meną, mokslo ar politikos veikėjus kitų tautų enciklopedijose. Sovietų enciklopedijoje yra 30 ne visai teisingų eilučių apie Vytautą Didįjį, apie 10 eilučių apie „imperialistą Gediminą" ir panašiai. Ne daug geriau ir anglų ar vokiečių kalbas mokantiesiems: Chambers, The American People Encyclopedia ir kitos, deja, Lietuvą laiko sovietine socialistine respublika; iš viso medžiagos apie Lietuvą jose labai mažai ir dažnai faktai iškraipyti. Pvz. 1950 Chambers Encyclopedia apie bolševikinę žemės reformą Lietuvoje sako, kad ūkininkams palikta po 150 akrų žemės, nors mes visi gerai žinome, kad 1950 m. ūkininkai jau buvo suvaryti į kolūkius. Net ir naujai leidžiamose vokiečių kalba enciklopedijose žinių apie Lietuvą nėra apstu: mat „didžiosios" tautos nelabai domisi mažųjų tautų ir kultūriniu, ir ekonominiu gyvenimu.

3. Kokį įspūdį Lietuvių Enciklopedijos redakcijai padarė spaudos atsiliepimai?

— Mūsų spauda gyvai svarstė, rašė apskritai enciklopedijos reikalu ir jos leidimo galimumais. Buvo labai teigiamų ir labai neigiamų pasisakymų. Dabar jau reikia skaitytis su faktu, kad Liet. Enciklopedija leidžiama, nes nepaisant ir gan žymių žmonių neigiamų pasisakymų, visdėlto mūsų lietuviškoji visuomenė šį didelį užsimojimą teisingai įvertino ir leidimui reikalingas, nors ir kuklus, prenumeratorių skaičius atsirado. Pirmajam tomui pasirodžius, atsiliepimų buvo dar gausiau. Iš esmės daugiausia gerų atsiliepimų. Išimtinai piktas ir grubus atsiliepimas pasirodė tik vienas „Laisvojoje Lietuvoje" ir tai pasirašytas anonimu.

Kada buvo svarstomas Enciklopedijos leidimo ar neleidimo reikalas, tada visi straipsnius pasirašinėjo pavardėmis.

Dabar gi atsirado ir prisidengėlių, kurie kitus išdidžiai niekina, bet savo vardo ir darbų ne drįsta visuomenei parodyti. Tie, kurie sulesinėja kokią smulkmeną ir dėl jos priekabiauja ar redakcijai priekaištauja (kaip, pavyzdžiui, mūsų jaunieji sportininkai), užmiršta sugaišti bent truputį laiko ir pavartyti bei pasitikrinti, kiek ir kokio masto sportininkų yra dedama iš viso į enciklopedijas. Jie užmiršta pasitikrinti kiek žinių ir informacijų jie jau gali rasti pirmame tome apie Lietuvos mokyklas, jaunimo organizacijas ir kt. (Straipsniai: Aukštosios mokyklos, Ateitininkai, Aušrininkai, Aušra, Atsišaukimai, Atsiminimai ir t.t., neminint trumpesnių, bet gausių straipsnių įvairiais lituanistiniais reikalais, kurie jokioj kitų tautų enciklopedijoj iš viso nerandami).

Įvertinant teigiamąsias Liet. Enciklopedijos savybes, galima ir priekaištų ir pastabų ir pageidavimų pareikšti ir visa tai redakcija priima dėmesin su malonumu, nes sunku surasti tokį darbą, kuriam jokių priekaištų nebūtų galima padaryti. O klaidų nedaro tik tie, kurie iš viso nieko nedirba. Sveika kritika kiekvienam darbui atneša tik naudos, o į šmeižtu ir neapykanta persunktus straipsnius redakcija nekreipia dėmesio.

Šie metai yra spaudos sukaktuviniai metai (50 metų nuo spaudos atgavimo), tad visiems spaudos darbininkams žurnalistams, rašytojams ir visai lietuviškai šviesuomenei yra labai kilni pareiga šią sukaktį tinkamai paminėti. Šiais metais mūsų spaudai vertėtų pasistengti grąžinti lietuvio širdin pagarbą ir meilę lietuviškajai spaudai ir knygai, savajai kalbai, savajai kultūrai, praeičiai ir jau svyruojantiems ar viltį praradusiems įžiebti naują viltį į Nepriklausomą Lietuvos atkūrimą.

Iliustracija J. Kario knygos "Nepr. Lietuvos pinigai"

Atominė energija

Illinois Technologinio instituto Chicagoje prof. dr. W. Bennett pareiškė, kad šiuo metu uranijaus eksplozijose teįstengiama panaudoti tik dešimtadalis vieno procento energijos, glūdinčios atome. Mokslininkas spėja, kad po keletos šimtmečių paaiškės, ar žmonija įstengs visą atome glūdinčią energiją atpalaiduoti ir panaudoti. Jis sako, kad einant ta kryptimi ir darant tyrimus reikia plačiau naudoti augšto voltažo atomus sprogdinančias mašinas. Pirmoji tokio „atomų bombardavimo" mašina buvo panaudota 1932 m., Van de Graff modelio.

KAIP PASIRUOŠTI JAV PILIETYBEI

Šiomis dienomis pasirodė knygų rinkoj Sūduvos išleistas leidinys **Kaip pasiruošti JAV pilietybei.** Šio leidinio tekstą peržiūrėjo teisėjas Alfonse F. Wells. Spaudai paruošė Pr. Šulaitis. Pradžioj patiekti klausimai ir atsakymai (anglų ir lietuvių kalba) norintiems gauti pilietybę. Be to patiekta plati informacija kur reikia kreiptis ir kiek mokėti norint įsigyti pilietybės dokumentus, nurodyti Naturalizacijos įstaigų adresai, nurodyta į JAV įvažiavimo tvarka, vizų išdavimas ir kt. Leidinio kaina 60 centų.

Pinigus su užsakymais siųsti: "Draugas", 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Motorams keičiami guoliai, žiedai, šleifuojami vožtuvai, gręžiami cilinderiai, tekinami alkūniniai velenai taip pat atreguliuojami (tune up) motorai. Išvalomi (boil out) karboratoriai. Sutvarkoma elektrinė ir vairavimo sistemos. Perdirbama stabdžiai, transmisijos, diferencijalai, keičiamos sankabos (clutch) ir kitos dalys. Atliekami dideli ir mažesni lyginimo ir dažymo darbai. Mašina paimama iš katastrofos (accident) vietos ir sutvarkomi reikalai su insurance — sąžiningas ir garantuotas darbas. Dirbtuvė atidaryta nuo 8 val. ryt. iki 9 val. vakare.

M. ČESAS — A. STANEVIČIUS
1835 CANALPORT Tel. Dirbtuvės SEeley 3-2146
Namų KEnwood 8-3092

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAf. 3-1083
3% on savings
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

SEGHETTI TRAVEL BUREAU
2451 S. Oakley Ave. — Tel. YArds 7-3278
MES PARŪPINAME KELIONES: Lėktuvais — Geležinkeliais — Autobusais — Laivais.

Taipgi parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione surištus dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ Pildome afidevitus. Keliones planuokite iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsisakykite bilietus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietas. Pirkdami bilietus pas mus nemokėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrukdymo, nes nereikės lankytis nei į geležkelio stotį ar aerodromą, nes visa tai atliksite vienoje vietoje — PAS MUS.

Pradėk Taupyti Šiandien, Turėsi Rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. BRIGHTON SAVINGS & LOAN moka 3% pelno ant jūsų sutaupų.
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'y
OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad ir šeštad. 9 v. ryto iki 4:30 p. p.
Trečiad. 9 ryto iki 12 v. d.
Ketvirtad. 9 ryto iki 8 vak.

WALTER KLASH of
TOWN OF LAKE UTILITIES
1800 W. 47th STREET

—GUARANTEES—
WE WILL NOT BE UNDERSOLD!
STOP ... PAYING MORE
FOR ....
• FURNITURE • APPLIANCES
• CARPETING • TELEVISION
IF WE CAN'T BEAT IT, WE WILL MEET IT.
SHOP ... AT THE HOME OF
Chicagoland's Greatest Savings
Town of Lake Utilities
1800 W. 47th St. (Corner of Wood)
Telephone LAfayette 3-7771 - 7772

STANDARD FEDERAL SAVINGS — STIPRIAUSIOJI TAUPYMO ĮSTAIGA
SUTAUPOS PAS STANDARD FEDERAL YRA SAUGIOS, NES
1 Daugiau kaip $32,000,000.00 arba 95% visų narių santaupų investuota į Amerikos valdžios bonus ir Veteranų Namų Statybos Paskolas. Šios paskolos ligi 60% yra JAV vyriausybės garantuotos.
2 Atsargos ir pertekliai sudaro daugiau negu $3,450,000.00 arba virš 10% visų narių sutaupų.
BENDRAS TURTAS VIRŠ $44,000,000.00.
STANDARD FEDERAL SAVINGS saugumas ir už indėlius mokami aukštesni nuošimčiai padarys Jūsų ateitį saugesnę. Corporation apdrausta ligi $10,000.00.
ĮSTAIGOS VALANDOS:
Kasdien, įskaitant šeštadienius, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Trečiadieniais visai neatidaroma.
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

SENSATIONAL SALE
30% ON HARDWARE
COMPLETE LINE OF GRINDING STONES
BROWN & SHARP TOOLS
MANY NATIONALLY FAMOUS BRANDS
4 WHEEL TRAILERS
ARC - ROC HARDWARE
3871 Archer Avenue
BIshop 7-3606

GUSTAFSON'S VENETIAN BLIND SERVICE
Free estimates. Cleaning & taping. Flexible steel & aluminum blinds.
5686 Milwaukee Ave. RO. 3-8920

MOVING
A. Beniulis atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš toliamų ir artimų atstumų.
Telef. SE. 3-2146
arba BI. 7-7075
1835 CANALPORT

PRISTATOME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ — Dideliais ir mažais kiekiais!
MES PERKRAUSTOME JŪSŲ BALDUS SAUGIAI KELETĄ BLOKŲ ARBA KELIAS DEŠIMT MYLIŲ. KREIPKITĖS PAS MUS.
Turįs daug metų patyrimo perkraustymo darbe
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Avenue Tel. VIrginia 7-7097

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

Paskutinė savaitė prieš remonto užbaigimą pigiai įsigyti baldus ir namų reikmenis!
Bridgeporto Prekybos Centras — Major Home Utilities
3207-09 SOUTH HALSTED STREET
Telef. CAlumet 5-1442 CAlumet 5-1474
Dėl kapitalinio krautuvės patalpų remonto esame priversti parduoti nepaprastai žemomis kainomis visą, ką turime
Lengvos iki 2-jų metų išsimokėjimo sąlygos. Priimame elektros ir dujų (gazo) sąskaitas be primokėmo už patarnavimą.
Kreipkitės į ALFONSĄ KAVALIAUSKĄ.
Krautuvės valandos: Pirmad. ir Ketvirtad. nuo 9:30 iki 9:30 val. vak.; kitom dienom nuo 9:30 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 5 val. vak. Pirkdami nemokate taksų.

"Draugę" rasite vėliausių, įdomiausių žinių!

Vydūno kalba ir rašyba

BEN. BABRAUSKAS, Cicero, Ill.

Sukako vieneri metai nuo Vydūno mirties, ir toji sukaktis rytoj, kovo 21 d., plačiau bus paminėta Chicagos Lietuvių auditorijoje, nušviečiant Vydūno gyvenimą ir jo raštus, suvaidinant scenoje jo veikalą, padainuojant jo dainų. Vydūno Fondo Komiteto finansuojama, Terra išleidžia reikšmingiausią Vydūno draminį veikalą Probočių šešėlius.

Ne tik originalia asmenybe, ne tik ypatinga mąstysena, bet ir savotiška kalba bei rašyba Vydūnas skiriasi nuo visų kitų mūsų rašytojų. Iš tikrųjų gal nėra visiškai taip: greičiau susidaro tik toks įspūdis, paviršutiniškai pažvelgus į Vydūno raštą.

Galėtume čia priminti pirmąjį mūsų literatūros kritiką Adomą Jakštą, keliolika metų kruopščiai vertinusį kiekvieną tuo metu pasirodžiusią lietuvišką knygą, jų tarpe beveik visus Vydūno veikalus. Pažymėtina, kad griežtasis mūsų kritikas daugumo Vydūno knygų turinį ir formą labai palankiai vertino, teikdamas ne tik mūsų scenai, bet siūlydamas, pavyzdžiui, Jūrų varpus versti net į svetimas kalbas. Jakštas, kuris kone kiekvieno mūsų rašytojo kalbai ir rašybai rado ko prikišti, apie Vydūno kalbą keliais atvejais išsitaria pabrėžtinai teigiamai: „Apie Vydūno kalbą — nėra ko daug kalbėti. Ji gryna, daili ir turtinga. Visame veikale (Prob. šeš.) pastebėjom tik porą „prūsybių": *šišon* vieton šičion ir *motera* vietoj moteris". Apie „Amžiną ugnį" Jakštas vėl panašiai atsiliepia: „Antra, ko mūsų dainiai galėtų iš Vydūno pasimokyti, — tai pačios kalbos. Ji čia iš tikrųjų daili ir taisyklinga" (Mūsų n. lit. I, 95).

Vydūnas ypačiai rūpinosi savo raštų kalba ir rašyba. Daugeliu atvejų jis yra ne tik naudojęsis kalbininkų patarimais, bet ir savo rankraščius davęs jiems patikrinti. Pasitaiką kalbiniai ar rašybiniai nevienodumai nekartą priskirtini to ar kito kalbos taisytojo įtakai. Kai 1933 m. pradėjo eiti „Gimtoji kalba", Vydūnas pažymėjo to laikraštėlio didelę reikšmę.

Visiškai natūralu, kad Vydūno raštuose apsčiai randame Mažosios Lietuvos tarmės ypatybių. Tarmybių nevengė Valančius, Vaižgantas, Krėvė ir kiti mūsų žymieji rašytojai. Taigi Donelaičio ir Vydūno raštuose matome tokių žodžių ir posakių, kurių kiti rašytojai nevartoja, pvz.: su pasimėgimu, nujėgti ir pan. Vydūnas visą gyvenimą praleido vokiečių ar suvokietėjusių Prūsijos lietuvių tarpe, dažnai neturėdamas su kuo lietuviškai pakalbėti. To dėlei jo kalboje atsirado neįprastinių ar negyvų posakių bei lyčių: tai prieš dėliai, tai jungiamieji žodeliai ne vietoje, tai savotiška žodžių tvarka. Patsai autorius apie tai teisingai pasisako: „Kalbos sklandumas man labai rūpi. Neturint santykių su lietuviškai kalbantiais, labai nelengva gražiai ir paprastai apsisakyti" (Kalėjimas — laisvėjimas, 59).

Nepakenčia svetimybių

Vydūnas ypačiai rūpinasi kalbos grynumu. Nepakęsdamas įsi šaknijusių germanizmų Mažosios Lietuvos lietuvių kalboje, parašo eilę komedijų (Kur prots, Smarkusis Kruša ir kt.), kuriose pašiepia tokios žargoninės kalbos vartotojus. Nepakenčia net ir tarptautinių žodžių, Vydūno žodžiais tariant, svetimybių, kurių tiek gausu mūsų rašomojoje kalboje: „Lietuviškos raštijos skaitymas nelabai man padeda. Jaučiu čia dažnai per gyvai nelietuviškumų. Vos pakenčiamos yra svetimybės, kurios čia knibžda. O aš noriu viską lietuviškai

Ben. Babrauskas

Liet. Rašytojų dr-jos pirmininkas, Vydūno minėjime kalbės apie Vydūno dvasinį vedą

pasakyti. Skaitau todėl Rygiškių Jono kalbamoksliuose surinktus pavyzdingus sakinius, o dabar ieškau patarimų ir Gimtojoje Kalboje" (Dienovidis 1938. 61). Vydūnas, vengdamas tarptautinių žodžių (kurie kilę daugiausia iš graikų ir lotynų kalbų) net filosofiniuose veikaluose, kūrė sau trūkstamus lietuviš kus žodžius: regykla, vaidykla, pirktuvė, jusnis, girslė, tilsmas, šildytuvas (radiatorius), sąmoningėti, vaizdingėti, turtingėti... Net tokių kasdieniniu žodžių, kaip bankas, pensija, nevartoja ne tik savo viešuosiuose raštuose, bet ir dienoraštyje, kurį kasdien kruopščiai rašė ligi pat mirties: „O gavęs padidintą *atlsio algą*, nustebau. Yra dabar man *taupyklojo* 1535,84 M." 1952. XII. 25.

Žiūrėjo Vydūnas ne tik žodžių taisyklingumo, bet ir jų prasmingumo. Nė vienam iš mūsų neužkliuvo žodis *nepriklausomybė* (panašiai jis sudarytas vokiečių, rusų, lenkų ir kitose kalbose). O Vydūnas tą žodį pasmerkė todėl, kad tokiam svarbiam reiškiniui nusakyti vartojamas neigiamasis priešdėlis (ne - priklausomybė). Jeigu tiks liai prisimenu, Vydūno tam reikalui siūlyta žodis *savaimingumas*. Nepatenkino Vydūno mūsiškiai savaitės dienų pavadinimai, paremti jokios prasmės neteikiančia skaičių eile: pirmadienis, antradienis, trečiadienis, ketvirtadienis, penktadienis, šeš tadienis, sekmadienis. Jų vietoje Vydūnas dienoraštyje vartoja savus dienų vardus: mėnuodienis, lemties diena, prekybdienis (šalia to — savaitvidis), griausmadienis, vedybdienis, savaitbaigis, šventadienis. Lengva pastebėti, kad jie sudaryti, daugiausia nusižiūrėjus į vokiečių kalbos savaitės dienų vardus.

Vydūninė rašyba

Vydūno rašyba krinta kiekvienam į akis vien jau dėl skirtingų kaikurių rašmenų, kuriuos Vydūno raštus spausdinusios spaustuvės specialiai turėjo įsigyti. Vydūnui nepriimtinas mūsų raidžių margumas: uodegėlės, brūkšniai, rageliai... Ilgiesiems ir nosiniams garsams Vydūnas vartoja vieną stogelį, kuris dailiau pritampąs prie raidės, negu rageliai ar kiti ženkleliai. Nevartoja jis dž ir č: leidia, nujautiau, tatiau, valdia, tytia... Dažnai tuos pačius žodžius parašo tačiau ir taip: tytšia, tatšau, leidžia, keitšiasi...

Vydūno raštuose apstu senybinių lyčių: jūrospi, saulėspi, širdiespi, jūspi, jeib. Taip pat gausu tarmybių: mieliejie, atsargiejie, klausyties, sakytai, vadytai (— vadintum), mėgyti, džiovyti, trupinelis, kūdikelis, dobilelis..., moteriška, paojus, jauns, atbuls, velns, sotums, baugums, nepasiekiams, būs (kitur: bus), griūs, žūs. Yra eilė būdingų tik Mažosios Lietuvos lietuvių kalbos ypatybių — žodyninių, sintaksinių ir kt.: šišon, vyružis, mažumytį, tikimai (— ištikimai); „Vidės (— Vidę) pamilęs"; „ir kampytis man užtektų" ir pan. Aišku, panašiuose posakiuose jaučiama vokiečių kalbos sakinio įtaka. Bet jų yra palyginti visai mažai.

Prie Vydūno karsto

Naujas išradimas stenografijcje

Harry Ungarsohn, pats patyręs stenografas, išvystė naują užrašinėjimo metodą balsu.

Reporteris turi kalbėti į kaukę, kuri uždengia burną ir nosį. Ji yra taip sukonstruota, kad neprateidžia garso, bet ir netrukdo kvėpavimui. Užrašinėjantis gali kalbėti, nekliudydamas aplinkinių asmenų. Kaukėje esantis mikrofonas yra sujungtas su užrašinėjimo mašina.

Naujuoju instrumentu naudotis galima išmokti per kelias dienas. Jie dabar yra vartojami Jungtinių Tautų posėdžiuose. Mašinos tikslumas siekia net 99 proc.

Kas daro įtakos į vaikus

Margarita Briggs, vaikų ugdymo specialistė Illinois universitete, skelbia, kad kasdieniai savęs susitvardymo pavyzdžiai iš tėvų pusės, šeimos vienybė ir kits kito supratimas turi lemiamos įtakos į vaikus. Tėvų pavyzdys turi daug didesnę įtaką, kaip jų ilgi pamokymai.

Chemikalų vieton — bakterija

Rasta nauja bakterijos rūšis, kuri neleidžia užsikimšti kanalizacijos vamzdžiams. Įpylus šią bakteriją į nutekamuosius kanalus, ji greitai veisiasi ir gamina tam tikrą organinę medžiagą, kuri palaiko atmatas skystoje formoje. Rinkoje šis produktas vadinasi Formula FX-7. Toji bakterijų kultūra yra labai atspari įvairiems šarmams ir muilui.

Atominės kartos vaikai

Atominės Bombos Aukų komisija renka žinias, kokios įtakos Nagasaki mieste išsprogdintoji atominė bomba turi į būsimąsias kartas. Tirdami vaikus tų asmenų, kurie buvo paveikti atominės bombos, nustatė, kad tų vaikų deformavimas yra mažas, beveik nežymus.

Aplink pasižvalgius

Kur komunistai, ten ir propaganda. Japonijoje kilo triukšmas, kai vyriausybė išleido potvarkį, draudžiantį mokytojams dalyvauti politikoje ir atgal grąžinantį mokytojus į valdžios kontrolę. Istorija labai paprasta. Amerikiečiai okupavę Japoniją, įpiršo jai Amerikoje praktikuojamą liberalią laisvę visose srityse ir mokytojus išlaisvino iš totalinio režimo bei militaristinės kontrolės. Komunistai demokratijos priedangoje suorganizavo Mokytojų Uniją ir ją paėmė savo kontrolėn. Vienas trečdalis visų Japonijos mokytojų, apie 500,000 priklauso tai unijai. Unijos nariai išnaudodami sunkią Japonijos mokytojų padėtį — jie dirba daugiau 60 valandų į savaitę ir gauna tik apie 50 dolerių į mėnesį, — varo plačiai agitaciją prieš Ameriką ir „kapitalistų karo planus" už vadinamąją komunistinę „taiką". Ta pati Mokytojų unija paruošė filmą apie Hirošimą, kuri ypatingai nukreipta prieš Ameriką ir rodo mokiniams, stengdamiesi išugdyti amerikiečiams neapykantą. Negana to, jie varo plačią komunistinę propagandą mokinių tarpe, platina įvairius komunistinius plakatus, perša vaikams skaityti komunistinį laikraštį Akahata — Raudonoji Vėliava, verčia vaikus dainuoti Internacionalą. Kai tėvai subruzdo ir pradėjo skųstis, premjeras Shigeru Yoshida ir išleido potvarkį, draudžiantį mokytojams aktyviai dalyvauti politikoje. Kas keisčiausia, kad ir antikomunistais mokytojai eina kartu su komunistais ir pasipriešino tam valdžios potvarkiui.

Atdara Sekmadienį nuo 12 iki 6 val. vakare.
Pirmadienį ir Ketvirtadienį vak. iki 9:30 P. M.

BUDRIK'S

500 TELEVIZIJOS SETŲ: 17, 21 IR 24 COLIŲ PAVEIKSLAI

KAINOS SUMAŽINTOS!

17 col. modelio mahogany kabinete, reg. kaina $179, už ..... $ 98.00
21 col. stalo modelio mahogany kab. TV setas, reg. $249, už $129.00
17 colių console TV setas, reg. kaina $265, už $139.00
21 colo console TV setas, reg. kaina $299, už $149.00

DALYS IR PAVEIKSLO TUBOS GARANTUOTOS VIENUS METUS

17 colių General Electric console TV setas, reg. $265, už $179.00
21 colio General Electric console TV setas, reg. $359, už $229.00
21 col. Natalie Kalmus TV setas, Hollywood kab., reg. $600, už $298.00
21 col. RCA-Victor komb. radio, phonogr. ir TV, reg. $695, už ... $345.00
17 col. Philco TV, radio ir phonogr. komb. reg. $499, už $295.00
21 col. Magnavox TV setas, reg. kaina $299, už $188.00
21 colio Dumont televizijos setas, reg. kaina $349, už $249.00
21 col. Dumont stalo modelio TV setas, nupigintas iki $199.00
21 col. Dumont pilnų durų TV setas, reg. kaina $525, už $325.00
21 colio RCA-Victor setas, nupigintas iki $169.00
Pertaisyti televizijos setai nuo $19.00 ir aukščiau.
RCA-Victor tape rekorder, reg. kaina $199, už $129.00
Phonograph ir radio console, 3 greičių, automatiškas, Mahogany kabinete, reguliarė kaina $150, už $75.00
Mažosios radijos, nupigintos iki $10.00
Trijų greičių automatic record players, reg. $89, už $49.00
Trijų greičių record players "Shura-Tone", reg. $29, už $19.00

ŠALDYTUVŲ IŠPARDAVIMAS!

General Electric 7 kub. pėdų šaldytuvas, self defroster, vertės $299.00, už $179.00
Gen. Electric 8 kub. pd. šaldytuvas, dvig. durys, vertės $449, ... $275.00
Crosley šaldytuvas, $239 vertės, už $169.00
Philco šaldytuvas modelis 936, vertės $384, už $265.00
Gen. Electric 7 kub. pėdų "freezer", vertės $299, už $225.00
Jordon Freezer "double", 16 kub. pėdų, vertės $600, už $299.00
12 kub. pėdų šaldytuvas ir 4 kub. pėdų freezer, vertės $600, ... $375.00
4 kambarių aliejaus šildytuvai tiktai $49.00
Homestead Electric džiovintuvas, vertės $129, už $69.00
General Electric plovykla, vertės $149, už $79.00
Thor plovykla, vertės $190, už $119.00
Bendix plovykla už $159.00
General Electric automatinė plovykla, vertės $305, už $209.00
General Electric pečius, vertės $199, už $129.00
General Electric pečius, vertės $410, už $269.00
Crosley Elektrinis pečius, vertės $210, už $119.00
General Electric kambario šaldytuvas, vertės $275, už $189.00
Universal gazinis pečius, nupigintas iki $109.00
Modern Maid gazinis pečius, vertės $175, už $99.00
Elektrinė siuvamoji mašina, reg. kaina $69, už $39.00
Hoover dulkių valytuvas, reg. kaina $69, už $39.00
Hoover specialus valytuvas už $10.00
Hoover dulkių valytuvas, reguliarė kaina $99, už $69.00
General Electric dulkių valytuvas, vertės $69, už $39.00

LENGVOMIS SĄLYGOMIS
BRANGENYBĖS (JEWELRY):

Deimantiniai žiedai, solid gold mountings, už $9.00
Deimantinis žiedas 14 kar. aukso 1/20 karato, už $22.00
Deimantinis žiedas 1/4 karato, už $64.00
Jaunavedžių setas, vėliausio stiliaus, balto aukso, su didelių vidurį deimantu ir 4 mėlynais-baltais deimantais susižiedavimo žiedas, 5 didelliais mėlynais - baltais deimantais vestuvių žiedas, reguliarė kaina $350.00, už $175.00
17 akmenų rankinis laikrodis, paauksuotas, nupigintas iki $13.00
17 akmenų rankinis laikrodis "waterproof", nupigintas iki $11.00
15 akmenų rankinis laikrodis, nupigintas iki $7.00
Community arba Rogers 1847 sidabro servizas 8 asmenims, gražioje dėžutėje, nupigintas iki $32.00
52 gab. stainless steel sidabro, dėžutėje, už $12.00
Peiliai, šakutės, šaukštukai, stainless steel, nupiginta iki 10c vienas
93 gab. indų setas, 12 asmenims, nupigintas iki $18.00
Geras indų servizas, vertės 50c, nupigintas iki 20c vienas.

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 South Halsted Street
Tel. CAlumet 5-7237
Budriko radio valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles

Rūpestingai ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS
APARATUS
J. MIGLINAS
Tel. HUmboldt 6-1038
Garantuoja darbą ir dalis

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpiršČių. Yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos dedirvinių, odos išbėrimų ir t.t., taipgi tinkamas vartoti vaikučiam kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystykių. Jis yra gera gyduolė visų išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25 ir $3.50. Pirkit vaistinėse Chicagoje ir apylinėse — Milwaukee, Wisc., Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į:

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.
MUlberry 5-3694

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
6930 S. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

Vestuvinės nuotraukos
Augštos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė
Precin Photo Studio, Inc.
EDVARDAS J. ULIS, SAV
4068 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET ATVAŽIUOSIM POPIET".
TELEVIZIJOS, RADIO, PATEFONŲ TAISYMAS
JONAS GRADINSKAS
J. G. Television, 944 W. 35th Pl
Telefonas FRontier 6 - 1998
Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
is WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
Sekmad. 8:30—9:30 v. r. iš stoties WOPA — 1490 kil.

TELEVIZIJOS
IR RADIJO
APARATŲ TAISYMAS
Sąžiningas ir Garantuotas Darbas
DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v
Šeštadieniais: 8 v. ryto — 10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco
Telef. YArds 7-1099

TAUPYK ATEIČIAI

Kiekvieno ateities laimė priklauso nuo to, kiek jis sutaupė, kada galėjo taupyti. Ką beplanuosi ateičiai atsakymas vis tas pats.

Taupydami Universal Savings and Loan bendrovėje, gausite gerą dividendą, užtikrintą saugumą ir mandagų patarnavimą, nes indėliai yra apdrausti iki $10,000 kiekvienam asmeniui, o vedusių porai kombinuoti iki $30,000.

Nemokamas sustojimas automobilistams.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAymarket 1-2028
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiadieniais ir valstybės šventėmis uždaryta. Šešt. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

SPECIALIAI VASARIO MĖNESYJE

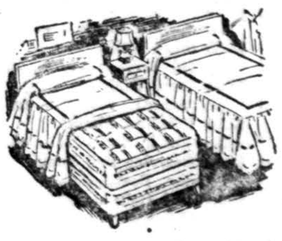

11 dalių miegamojo baldai tik už $149.00

Pasinaudokite šia reta proga, nebrangiai įsigyti miegamojo visą apstatymą, įskaitant matracus ir spyruokles.

Užeikite į
LIETUVIŲ KRAUTUVĘ
ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
2310 WEST ROOSEVELT ROAD Telef. SEeley 3-4711
Gausite dar specialią dovaną, jei paminėsite, kad šį skelbimą matėte "Drauge"

TAUPYKITE

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą.

ATEIČIAI. PASIDĖKITE TAUPOMUS PINIGUS Į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, KUR KIEKVIENA SANTAUPA PILNAI APDRAUSTA IKI $10,000 BY AN AGENCY OF THE U. S. GOVERNMENT

KUR tamsta pats gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR 30 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Taupykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. MŪSŲ TURTAS YRA 12,500,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION ★ JOHN PAKEL, Prezidentas ★ 6234 So. Western Ave. • Tel.: GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštad. nuo 9 ryte iki 2 po pietų

ŽEMĖS LIKIMAS

Č. MASAITIS, Knoxville, Tenn.

Dulkė Dievo rankoj,
Žeme, tu esi;
Dulkės mūsų dienos,
Dulkės mes visi.
B. Brazdžionis.

Šis metų laikotarpis nėra skirtas džiaugsmui.

Gavėnios proga gera yra pamąstyti apie pačios žemės likimą.

O, kad laiko srovė nesineštų su savim ir sunkiųjų kalnynų ir tamsiųjų žemės gelmių!

Nepastovioji Žemė

Tačiau visa žemė su nykiais vandenynais ir blizgančiais miestais tik mažytė dulkė amžinybės sūkury. Mažytė dulkė, kuri kiekvieną akimirką gali sudužti ir išslysti pesimistui iš po kojų.

Būtų perdaug banalu šiandien kalbėti apie savanaudį ir valdžios trokštantį gobšą, kuris tariasi atominėmis bombomis pajėgsiąs sunaikinti pasaulį, ta čiau pačios žemės gaivalingoj jaunystėj glūdi jos mirties pavojai. Su apie dviejų — trijų bilionų metų praeitimi ir mirtin gumo lentelių rodoma 12 bilionų metų amžiaus viltimi mūsų žemė gali būti lyginama su 17-kos metų jaunuole, kurios staigūs ir kaprizingi gyvenimo posūkiai gali būti pražūtimi tiems, kurie turi jąja visiškai pasikliauti. Nenusistovėjusi žemė per paskutiniuosius savo gyvenimo "mėnesius" — vos prieš 40 milionų metų — konvulsingais trūkčiojimais iškėlė iš savo gelmių augštuosius Himalajus, Kordiljerus ir Andus, o dar vėliau — tik prieš 20 milionų metų — Alpes ir Kaskadas. Šiuo metu pietvakarinė Šiaurės Amerikos kontinento dalis pamaži kyla. Kitose dar palyginti plonos žemės plutos vietose taip pat vyksta pasikeitimai, kurie gali privesti prie tokių didelių žemės plutos įtampų, kad pagaliau įvyks globaliniai žemės drebėjimai — su neapsakomais ugniakalnių išsiveržimais ir mil žiniškais įsisiūbavusių vandenynų potvyniais — trumpu laiku nušluodami nuo žemės didžiąją gyvybės dalį ir iškeldami naujus kalnynus. Kada tai įvyks? Už 10, už 100, už 1000 metų? Bet kuriuo metu. Tačiau tokia katastrofa netgi 1000 metų laikotarpy daug mažiau galima, negu galimumas užsimušti automobilio nelaimėje, nes tokie revoliuciniai žemės plutos persitvarkymai vyksta kelių dešimtų milionų metų periodais.

Kaitra prieš artėjantį šaltį

Kitas daug labiau galimas ir tiksliai pramatomas nemalonumas yra naujas ledynų laikotarpis. Žinome, kad praeityje dideli žemės plotai, — tarpais visa Kanada, daugiau kaip pusė Jungtinių Amerikos Valstybių, Europoj beveik visos Britų salos, Vokietija, Lenkija ir Lietuva, — buvo apdengti ledynais. Paskutinis ledynų laikotarpis buvo apie 25,000 metų prieš Kristų.

Šiltųjų ir ledynų laikotarpių periodinis kaitaliojimasis priklauso nuo žemės kelio aplink saulę trijų savybių: (1) kelio nukrypimas nuo apskritimo formos, (2) žemės ašies pasvirimas to kelio atžvilgiu, (3) metų laikotarpis, kada žemė arčiausia prieina prie saulės. Šitų žemės judesio savybių apskaičiavimas yra, palyginti, nesunkus uždavinys. Pasirodo, kad dabar oras žemėje eina šiltyn ir po maždaug 8000 metų Chicagos klimatas bus toks, kaip dabas Pietinėje Carolinoje, o po 18,000 metų, kada temperatūra pasieks augščiausiojo laipsnio, tropinis klimatas su palmėmis ir bezdžionėmis nusitęs beveik iki Kanados šiaurinės sienos. Po to temperatūra vėl pradės kristi ir apie 50,000 metus ledynai prislinks prie pat Chicagos, padengdami visą Kanadą, Europoj, gi, apklodami Lietuvą ir kaimyninius kraštus, atslinks beveik iki Berlyno.

Žemės mirtis

Taip ledynų ir karštieji laikotarpiai žemėje eis pakaitomis, kol saulė turės pakankamai atominio kuro berti į tuščias erdves, savo spinduliams, kurių tik labai maža dalelytė patenka į žemę. Mūsų saulė yra jauno tipo žvaigždė su dideliais energijos ištekliais ir dar ilgai ji švaistysis savo spinduliais taip pat, kaip ir šiandien. Maždaug po 2 bilionų metų ji pajus pirmąjį nuovargį, tačiau vietoj sulėtinus savo atominio kuro eikvojimą senstanti ir besitraukianti saulė kas kart labiau kais ir palaipsniui stipriau švies kol, pagaliau, po kokių 10 bilionų metų milžinišku sprogimu, kurio kaitra sutirpdys visas mūsų sistemos planetas, saulė užbaigs savo ilgą spinduliuojančio gyvenimo laikotarpį. Po šios katastrofos ji greitai ges ir auš. Dar vienas kitas bilionas metų, ir užges paskutinis rausvos saulės spindulys. Tada nebeliks jokios gyvybės žemėje. Vėjai nustos pūtę ir vandenys tekėję. Tik ne gyvos planetos tęs savo bepras mišką sukimąsi apie savo motinos — saulės atšalusį lavoną.

Red. pastaba. Šio straipsnio autorius — jaunas lietuvis mokslininkas, Kaune baigęs Gamtos — matematikos fakultetą ir dirbęs Kauno astronomijos observatorijoje; ruošdamasis daktaratui, dabar profesoriauja Kentucky universitete.

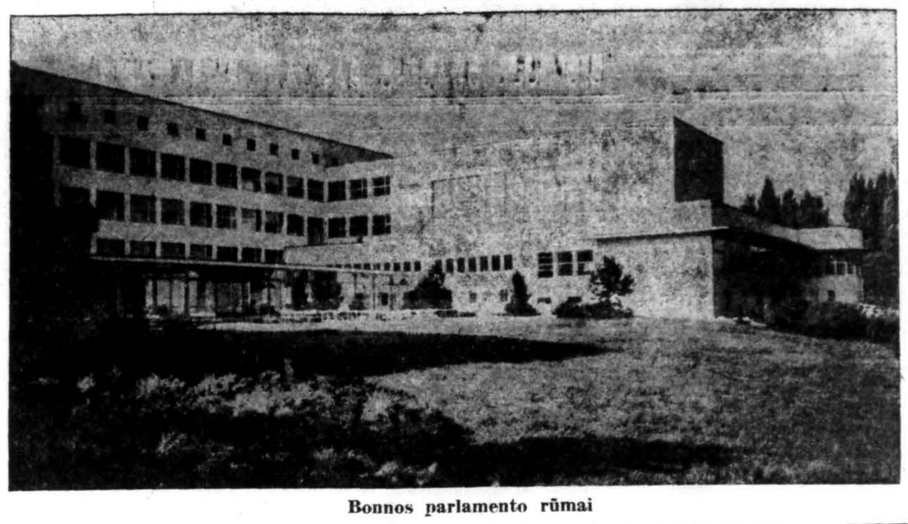

Bonnos parlamento rūmai

Elektriniai spąstai musėms

Edwardas Sokolik, gyvenąs New Brighton, Minn., išrado ypatingus spąstus musėms. Čia yra įrengti įtaisai, kurie išduoda muses viliojančius kvapus. Kai jos atskrenda, elektros srovė jas nutrenkia ir surenka negyvas į specialiai paruoštą vietą. Spąstai veikia neaugšta elektros srove, kuri nėra pavojinga vaikams, jeigu jie per neatsargumą paliestų.

Guvūs egiptiečiai

Ištirta, kad dabar pasaulyje tiek daug vartojamas asfaltas, buvo žinomas ir naudojamas tokios pat sudėties ir senojo Egipto laikais. Faraonų mumijos kaip tik buvo sutvirtintos asfaltu, ir tas padėjo jas išsilaikyti per ištisus šimtmečius.

Epilepsija — ne visam amžiui

Dr. D. Bernard Foster vienam moksliniame žurnale rašo, kad epilepsija (nuomaris) nėra viso žmogaus amžiaus liga. Yra žinoma nemažai atsitikimų, kad ja sirgę vaikai vėliau nei kiek jos nebuvo paliesti. Antra, tas pats daktaras tvirtina, kad epilepsija nebūtinai yra nervų liga. Jos priežasčių atrandama nemažiau, kaip 250.

Pranešame Atidarymą dabar baigto MIDWEST HOME
Seniems ir Sveikstantiems 310 SOUTH HAMLIN AVENUE
Esate kviečiami pasiteirauti ir apžiūrėti šį naują, gražų ir patogų namą
● Prieš ais Parką ● Visiškai Moderniškas ● Didelis "Lounge"
● Didelio Ekrano Televizija ● Namų Atmosfera ● Nerūdijančios Geležies Virtuvė ●Dieta Atsargiai Planuojama ● 24 Val. Slaugių Prižiūrėjimas
Ligonio prižiūrėjimas asmeniško daktaro leidžiamas.
Kitoms informacijoms Šaukite SAcramento 2-6260 — NEvada 8-4488
BENJAMIN H. WERNICK, Managing Director — E. DAVIS WERNIC, M. D., Medical Director

NELAUKITE, NES—
rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURA..CE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208

"A VACATION THAT PAYS FOR ITSELF"
FOR YOUR HEALTH: Including Occupational Fatigue, Rheumatoid, Nervous, Circulatory, Toxic and Associated Conditions.
EXCELLENT FOR HEALTH INSURANCE
FAMOUS LAMAR BATHS
CY. M. KING, Pres.-Mgr.
★ At the South End of Beautiful Bath House Row ★
FOR YOUR RECREATION: Year-Around Fishing, Golf and All Southern Hospitality
WRITE FOR INFORMATION OR VISIT US
We can direct you to every need in
HOT SPRINGS NATIONAL PARK
ARKANSAS

"Draugė" rasite vėliausių, įdomiausių žinių!

COMPTOMETER SCHOOL
SCHOOL STARTS EVERY MONDAY
721 W. CHICAGO AVE.
East Chicago, Indiana
(4 Corners)
YOU CAN START YOUR COURSE ANY MONDAY NIGHT!
Hours Are:
3:30 P. M. to 6:00 P. M.
6:00 P. M. to 8:30 P. M.
Industry Needs You, Thats Why We Are Here
Call EAST CHICAGO 4000
For Information
Felt and Tarrant Mfg. Co.
MRS. MARY PETE7RSEN, MGR.

ROSE BOWL
RESTAURANT—PIZZERIA
Pizza Pies; geriausi, kuriuos kada esate valgę! Itališkas kilbasas, jautienos sumuštiniai mūsų specialybė. Išsinešimo patarnavimas.
11517 S. Michigan Ave.
Atdara kasdien ir sekm. iki 2 v. ryto
COmmodore 4-9372

You make no mistake when you buy your vitamins and drugs from
"EISELE"
Over 50 years of pharmacentical service
GEORGE EISELE,
176 W. Adams St.
Closed Saturday—Sunday
Phone FRanklin 2-8935

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
Vienas doleris val. — privačios
Vertimai, anketų pildymas, įvairūs raštai angliškai.

Gyvenkite kaime, sveikstantieji, senesnio amžiaus arba negalinti iš lovos pakilti ligoniai.
DRAKE NURSING HOME
620 Broadway, South Haven, Mich.
Telef. 653W. Winnifred Drake
R. N. Edwin Drake
Namų atmosfera. Prieinama pagal sav. arba mėn. kaina. Vyrai arba moterys gafintieji vaikščioti arba ne.

Dabar yra patogus laikas
PRITAIKYTI
jūsų šildymo sistemai
GAZĄ

Su mažiausiais trūkumais
Pakeiskite dabar į šį švariausią, žemiausios kainos, puikų apšildymą. Sutaupo išlaidas ir valymą. Nėra dalių, kurios pagestų. Pakeitimas kainuoja tik $245.
Republic gaziniai pečiai
Ir visokių išdirbystčių gazo ir alyvos katilai ir pečiai. Ir pilna apšildymo sistema. Taip pat Siegler, Glow Boy, Gas Space Heaters.
Šaukite NAtional 2-7900
GEORGE A. HENRICH CO.
Heating Contractors and Engineers
Įsteigta 1908
5809 W. Belmont Ave.
Atdara pirmad. ir ketvirtad. vakarais
DĖMESIO,
NUOSAVYBIŲ SAVININKAI!
Dabar gaukite apskaičiavimus.
Plaskitiniai sienoms kokliai Vinyal. Asfalto grindims kokliai, guminiai. Įdėkite patys arba mes įdėsime už žemiausias kainas.
A A A TILE
8517 Stoney Island
So. Chicago 8-7709

Nationally Advertised
MERCHANDISE
GIFT SHOP
APPLIANCES
JEWELRY, PREMIUMS
Lamps, Tools, etc.
HOUSEHOLD GIFTS
Committees for Carnivals and Churches Welcome
WHOLESALE JOBBERS
EASTER RABBITS
LOW PRICES
BIG ASSORTMENT

Value	Sale Price
$24.95 Comforter 100% New Wool .... ea.	550
$3.95 Hurricane Lamp Ind. Boxed ..... ea.	145
$14.95 Colonial Lamps Asst. ..... ea.	365
$3.95 Wrought Iron Lamp, with Shade .... ea.	135
$8.95 Steak Knife Set (6) ..... set	200
$6.95 Card Tables (Patterned) ..... ea.	275
$2.98 Beautiful Plastic Crucifix in Box ..... ea.	65c
$4.95 Caarving Set, Bone Handles, Boxed ..... set	110
Hollywood Dolls — 65c and Boxed 2 Sizes ea.	135
$1.29 Satin Covered Clothes Hangers; 2 in Box Asst. Colors ..... set	67c
$2.00 Lighters (Ronson Type) Boxed ..... doz.	480
$7.50 Wallets — Men's and Women's ..... ea.	95c
$1.50 Pen and Pencil Set Boxed ..... ea.	30c
$1.69 Nylon Hose — 60/15 First Quality 3 prs. in Box ..... box	200

29.95 32-pc. Dinner Set 5.25 each
Mail orders accepted
No COD's. Money refunded if not satisfactory
TOMMY PAYNE
808 W. ROOSEVELT ROAD
Phone CAnal 6-8411
The House of 1000 Items
OPEN SUNDAY AND EVERY NIGHT TILL 9

GAS PERMIT HOLDERS
Make good use of your gas permit. We install all types of gas heating equipment — get our prices now — for free estimate
Phone PRospect 6-7777.
C AND C GAS HEATING CO., 3021 W. 63rd St.

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
Body Repair

Stasys Dapkus
3255 S. Union Ave. Tel. CAlumet 5-1127
Prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Dirbtuvė yra 3231 Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš šono. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. susitarimui.

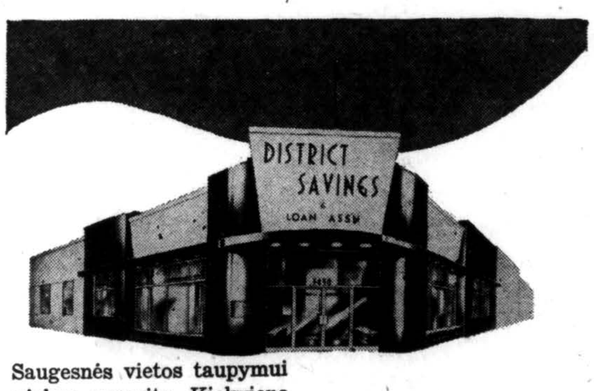

Saugesnės vietos taupymui niekur nerasite. Kiekviena saskaita yra apdrausta iki $10,000.00. Penkiosdešimt penki metai patyrimo ir draugiško patarnavimo.
ŠTABAS KALBA LIETUVIŠKAI
DISTRICT SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe; Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.
AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?
Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.
Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.
MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
SAVINGS INSURED UP TO $10,000
FEDERAL SAVINGS
REKORDAS...
* Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
* Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
* Augštus dividendus išmokėjo visada be perstojimo.
* Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
Nedelskite — pradėkite taupyti šiandien!
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7707

NAUJIEJI SKAITYMAI TREMTIES MOKYKLAI

A. P. BAGDONAS, Chicago, Ill.

J. Ambrazevičius, A. Skrupskelienė, A. Vaičiulaitis *„Naujieji skaitymai“*, IV pataisytas leidimas, skiriamas tremties mokyklai. Išleido Bostono lietuviai mokytojai 1953 m. Spaudė Liet. Enciklopedijos spaustuvė. 224 p. Kaina nepažymėta, parduodama po $2,50.

Ypatingai džiugu imti į rankas naują taip labai reikalingą vadovėlį, kurio jau keleri metai negalėjome paruošti. Gerą įspūdį daro knygos išviršinė pusė, neblogiau atrodo ir jos vidus. Šriftas nepersmulkus, skoningos vinjetės, ryškios nuotraukos — visa tai kalba apie gerą ir rūpestingai atliktą spaudos darbą. Leidėjų žodyje K. Mockus rašo, kad šis vadovėlis skiriamas tuoj po „Aušrelės“ I dalies. Tai visiškai neįmanoma. Man teko dirbti su visais 8 skyriais, ir aš galiu rekomenduoti šį vadovėlį 7—8 pr. mokyklos skyriams.

Pats knygos turinys suskirstytas į 3 skyrius 1) Seku seku pasaką, 2) Aš padainuosiu dainų dainelę, 3) Savieji rašo. Apie kiekvieną atskirai:

Pirmame skyriuje telpa labai jautriai parašyta įžanga — kelios mintys apie pasakas ir toliau duota iš rinktinių pasakų. Jos visos gražios ir įdomios, tik galvojant, kad vadovėlis skiriamas augštesniems skyriams, galėjo jų būti ir mažiau.

A. Rinkūnas „Tėviškės Žiburiuose“ kalbėdamas apie šį vadovėlį siūlo paaiškinamąjį įvadinį žodį patiekti prieš pasakos tekstą, o medžiagą, skirtą turiniui pakartoti ir išvadoms daryti, nukelti po pasakos teksto, tik turėtų būti suformuluota aiškiais klausimais. O tie klausimai galėtų būti panaudoti kaip namų ar klasės darbai. Tai labai palengvintų mokytojui naudotis šiuo vadovėliu. Pilnai pritariu šioms mintims.

Duodama ir keliolika patarlių bei priežodžių, bet jokių paaiškinimų, nei apie jų kilmę, nei prasmę. O tas labai būtų pravartu. Gaila, kad nepaduota nė vienos mįslės, kurių mes tiek daug ir tokių gražių turime.

Dainų skyrius pradedamas ištrauka iš V. Krėvės „Dainavos šalies senų žmonių padavimų“. Dainos parinktos vykusios, tik galėjo duoti kiek daugiau,, ypač nėra istorinių dainų, o jos vyr. skyrių mokiniams būtų labai įdomios, kaip ir pati istorija.

Didžiausią knygos dalį užima trečias skyrius „Savieji rašo“, kuris pradedamas M. Pečkauskaitės įžanginiu žodžiu apie knygas, kurios yra geri ir nepamainomi mūsų bičiuliai.

Pradedama S. Stanevičiaus pasakėčiomis, kurių duotos 3. O nieko neminima apie pirmąsias mūsų knygas. Net Donelaitis praleistas, S. Daukantas. O būtų buvę pravartu bent atskiru straipsniu priminti mūsų raštijos pradžią ir jos sunkų kelią.

Priešaušrio rašytojus atstovauja vysk. M. Valančius, vysk. A. Baranauskas, A. Vienažindys ir iš dalies Pietaris. Gal jau ir perdaug duota M. Valančiaus pavyzdžių, o jau tikrai perdaug V. Pietario „Algimanto“ ištraukų, kurios ne visos įdomios. Tuo pačiu nuskriaudžiami kiti autoriai.

Pasigendame taip pat įvedamojo žodžio apie „Aušros“, „Varpo“, „Apžvalgos“ laikotarpio literatūrą, nepaminėtas spaudos draudimas, praleistas toks žymus asmuo kaip dr. V. Kudirka. Nepateko taipgi Vydūnas. Tat to laikotarpio literatūra nepilnai atstovaujama. Gaila. O ir iš duotųjų, pvz., Š. Raganos „Berželis“, ne visai reikšmingas, nėra jos gražiųjų legendų, pvz. „Živilė“ ir kt. Taipgi Vaižganto „Mūsų berasai“ irgi nėra pats charakteringasai jo kūrybos pavyzdys, ypač tremties mokyklai.

Naujoji liet. literatūra atstovaujama gausiai, bet irgi pasigendame įvadinio žodžio apie Nepriklausomos Lietuvos literatūros kelius, jos klestėjimą. Šio poskyrio medžiaga jau skirtingesnė, nėra autorių fotografijų, nė paaiškinamojo žodžio kūriniui suprasti. Kažin, ar čia gerai pasielgta. Mano nuomone, reikėjo išlaikyti tą patį metodą, kaip ir visoje Knygoje, kad buvo.

Pabaigoje duodamas retesnių žodžių žodynėlis, tai pagirtinas ir reikalingas priedas, nes mūsų vaikai žino nedaug žodžių, retesni jau jiems nebesuprantami. Tas žodynėlis jiems daug padės skaitomą tekstą suprasti.

Baigiant reikia padėkoti Bostono mokytojams už šį drąsų ir patriotišką žygį, o kitų miestų mokytojams tektų jais pasekti. Pvz. Chicagos mokytojų sąjunga galėtų pasirūpinti paruošti vadovėlį skaitymams tuoj po „Aušrelės“, kurio taip verktinai trūksta. Tik visi tėvai turėtų tą vadovėlį paduoti savo vaikučiams į rankas, nepagailėti 2,5 dolerio, kad jis neliktų lentynose gulėti, bet ko plačiau būtų naudojamas ir tų mokinių, kurie lanko neparapines mokyklas, ir neturi progos lituanistikos mokytis.

Nuo to priklausys mūsų jaunimo lietuvybės išlikimas.

Kinijos filmų žvaigždė

Teresė Li Li - Hwa yra viena iš pirmaujančių Kinijos filmų žvaigždžių. Ji yra sudariusi savo filmų gaminimo bendrovę ir nori duoti savo tautiečiams filmų, kurios būtų vertingos kaip meno, taip ir turinio, idėjų atžvilgiu. Ji yra katalikė ir kas sekmadienį eina prie Komunijos. Gyvendama Hong Konge kada tik jai darbas leidžia, dalyvauja vakarinėse rožančiaus pamaldose. Jeigu gi tą vakarą turi vykti į filmų studiją, tai rožančių atkalba pakeliui.

Muzikos mėgėjams

Radijo stotis WFMT (98.7FM)

Kovo 21 d.

3:00 Gounod op. „Faustas“. 9:30 Beeth. Missa Solemnis (dir. Toscanini).

Kovo 22 d.

8:00 (ryto) Mozarto 41 simf. 9:00 Stravinskio Psalmių simf. 6:00 Ispanų choralinė muzika. 9:00 Illinois Univers. festivalis: šiandieninis menas.

Kovo 23 d.

7:15 Monteverdi Vespro Della Beata Vergine. 8:00 Vargonų rečitalis. 9:15 Berliozo „Fausto pasmerkimas“.

Kovo 24 d.

11:00 Faure Requiem. 6:00 Handelio „Ištikimasis Ganytojas“, suita. 8:00 Naujosios Hi-Fi plokštelės.

Kovo 25 d.

9:00 (ryto) Bacho ir Brandenburgo Konc. 4:00 Norvegų muzika. 7:15 Izraelio muzika. 9:00 El. Schwarzkopf dainų rečitalis.

Kovo 26 d.

11:00 Afrikiečių muzika ir šokiai. 12:00 Schwarzkopf dainuoja Schubertą. 4:00 Griego „Peer Gynt“. 5:00 Ispanų muzika.

Kovo 27 d.

9:00 (ryto) gregoriniškas giedojimas. 11:00 Baroko muzika. 12:00 Cherubinio Requiem. 1:00 Haydno šv. Cecilijos Mišios. 3:00 Paganinio 2 konc. smuikui ir ork. 8:00 Offenbacho op. „Gražioji Elena“.

Automatinis garažas

New Yorko mieste bus statomas automatinis garažas, kurių keli, tos pačios rūšies, jau sėkmingai operuoja vakarinėse valstybėse. Per trejus metus dar nejvyko nelaimingo atsitikimo ar mašinos sulaužymo.

Vairuotojui privažiavus prie garažo durų, automobilį iš jo perims didžiulis hidraulinis kranas, kuris jį pastatys vieton. Tas pats kranas, norint gauti automobilį atgal, procedūrą pakartoja atvirkščiai. Šiuo būdu sutaupoma daug vietos ir darbo jėgos.

Šv. Jono vabalėlio šviesa

General Electric Co. laboratorijos Clevelande ištyrė, kad vadinamųjų švento Jono vabalėlių duodama šviesa yra tiek nedidelė, kad reikėtų jų tarp 1,000 ir 2,000, kad susidarytų tiek šviesos, kiek duoda viena papras ta žvakė.

VIENAS iš Chicagos senesnių gražiausių namų ant Lake Shore dr. neseniai buvo atidarytas sveikstantiems ir seniems asmenims; graži aplinka, puikus maistas, slaugių prižiūrėjimas, draugiška šeimos atmosfera. Prieinamos kainos.

1550 N. Lake Shore Dr.
SUperior 7-2003

Telef. REpublic 7-5803
Kasdien nuo 2 val.
Sekmad. ir šventad. 9—2 v.
ADOMAS VAITKEVIČIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO. atstovas
4919 So. Paulina St.
PRospect 6-7960

ŠIANDIEN GAUKITE APSKAIČIAVIMUS!
Pagal užsakymą pastatomi garažai; pataisymai; įdedami palėpėse ir sklepuose butai; iš viršaus užsidarančios garažo durys.
H. PRAAG CONTRACTOR
9405 Central Park Avenue
Evergreen Park, Ill. GArden 2-8456

DĖMESIO NUOSAVYBIŲ SAVININKAI!
Kreipkitės tiesiai pas kontraktorių rezidenciniais ir komerciniais statymais. Pataisymais — pertaisymai; stalininkystės ir mūro darbas už žemiausias kainas — mieste ir priemiesčiuose.
HUmboldt 9-2140

"Naminis Paukštis Visai Šeimai"
PAPŪGĖLĖS
Augščiausia Rūšis Garantuota
$6.95 ir virš
Pamatykite mūsų kitus paukščius, taip pat mažus šuniukus, bezdžiones ir t. t. Visokių rūšių naminiams gyvuliams dalykai. Atdara kasdiena ir sekm.
6312 STONY ISLAND AVE.

YOUR HEARING IS IMPORTANT
"HEARING AID CONSULTANT"
We fit hearing aids by appointment
LOIS TULLIS
6 N. Michigan Ave.
STate 2-6854

TELEVIZIJOS
RADIJO APARATAI
ELEKTROS REIKMENYS
TV BEI RADIJO LEMPOS
DALYS — BATERIJOS
APARATŲ SUTAISYMAS
Įrbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.
DAINA TELEVISION
sales-service
3130 S. Halsted, DAnube 6-6887

CONRAD'AS - FOTOGRAFAS
(LIETUVIS)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.
414 WEST 63rd STREET
Tel. ENg. 4-5883 arba ENg. 4-5840

24 VALANDŲ APTARNAVIMAS
VISOKIŲ ĮSDIRBYSČIŲ
Fabriko autorizuotas pardavėjas ir
• PHILCO • ZENITH
• ADMIRAL • MOTOROLA
aptarnautojas
Mes Garantuojame Savo Darbą
• ĮĐĖJIMO PATAISYMAI
• NAMŲ RUOŠOS REIKMENYS
Pamatykite mūsų elektrinius namams reikalingus daiktus
Visokių rūšių radijos, nešiojamos A. C. - D. C. ir "Battery Clock" radios
MARTIN'S RADIO
T. V.
Cedar Ave. Lake Villa, Ill.
Telef. Lake Villa 6-1371

SCHOOLEY
TELEVISION SERVICE
ENGINEERS
AND ELECTRICAL
APPLIANCES
3019 W. 111th St.
BEverly 8-9042

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki $10,000.
Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame auštus dividendus.
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Telef. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

PRANEŠAME AUTO MECHANIKO
ŠNĖLIAUS, ALEKSANDRO
Klijentų žiniai, kad jis pradėjo dirbti mūsų automobilių taisymo dirbtuvėse.
Jis atlieka visus motorų ir karoserijų darbus. Darbai atliekami kruopščiai, sąžiningai ir **pigiau nei bet kur kitur.**
Darbo valandos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakare.
Tel. REpublic 7-9533. Vakare po 9 val. HAymarket 1-8931
Lietuviška gazolino stotis ir autom. taisymo dirbtuvės
5759 SO. WESTERN AVENUE

Stephens Lounge ir Bufetas
4134 Archer Ave., Tel. LAf. 3-1933
(kamp. Francisco Avenue)
Skaniausi vėžiukai, viščiukai, bifsteikai ir kiti valgiai, rūpestingai paruošti ponios "ONUKS".

O užsigardžiuoti, čia rasite importuotų likerių ir importuoto bačkinio Muenchener **Hofbrau** alaus.

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKIT ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ
BEI SENIAUSIĄ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĘ
PROGRESS FURNITURE Co.
4181-83 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko kolonijoj
KASDIENĄ ČIA RASITE
DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, gerųjų išdirbyščių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.
LENGVI IŠMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

MOVING MOVING
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
Ilgų metų patyrimas — Pigus sąžiningas patarnavimas.
Nauji dideli sunkvežimiai — Patobulinti perkraustymui įrankiai, kaip patys sunkvežimiai, taip ir jūsų perkraustomi baldai yra apdrausti — inšiurinti
J. NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell St., Chicago 29, Illinois
Telef. WAlbrook 5-9209

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS!
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. VI. 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

Atvykite pasiimti vieną mūsų gražių 1954 artistiškų katalikiškų kalendorių arba šaukite ir mes jums prisiųsime.

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

TROOST - PACHANKIS MONUMENTS
CHICAGO'S MOST BEAUTIFUL SHOWROOM
6819-21 So. Western Ave. GRovehill 6-3745

JOHN W. PACHANKIS (Patch)
Radio Broadcast Tuesday 8 p. m. WGES 1390 kil.
Open every day including Sundays — 9 a. m. to 6 p. m., and evenings by appointment.
— NEVER BEFORE WAS SUCH AN OFFER MADE — NO MONEY DOWN — Any monument selected now will be set before Decoration Day.
Automobile transportation to and from our showroom is always available — just give us a ring.

STEPONAS C. LACKAWICZ
Laidotuvių Direktorius
TRYS KOPLYČIOS:
2424 W. 69th St. ..... REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl. ..... Virginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. ..... PUllman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.
GRovehill 6-0142
HEmlock 4-2644
TOwnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas LAfayette 3-0440
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIUDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojaus patarnaujam.
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS-VANCE
1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

Akademinės Prošvaistės

No. 6

REDAGUOJA REDAKCINIS KOLEKTYVAS:

V. KLEIZA, R. MANTAUTAITĖ IR V. P. VYGANTAS

Redakcijos adresas: V. KLEIZA, 7248 S. Fairfield Avenue
Chicago 2, Ill. Tel. RE. 7-0583

PASVARSTYKIME

V. VYGANTAS, Urbana, Ill.

Amerikos universitetus šiuo metu lanko gan didelis lietuvių studentų skaičius; spėjama, kad šiuo metu tose mokslo šventovėse rasime apie 600 jaunatviškų sielų, siekiančių žinių savo specialybėse. Nėra abejonės, kad kaikuriuose universitetuose lietuvių buvimas pastebimas ir net iškeliamas, tačiau visi šie paminėjimai yra laikino pobūdžio. Šiandien kolegijos laikraštyje išreklamuotas lietuvis studentas, rytoj jau bus visų užmirštas. Gi vertėtų susirūpinti ir rasti priemonių, kuriomis mes savo studijavimą amerikiečių mokslo įstaigose atžymėtumėme kiek įmanoma reikšmingesniu būdu pačių amerikiečių akyse. Tokių galimybių nedaug turime, tačiau da bar Bostone leidžiama Lietuvių Enciklopedija šioje srityje galėtų būti efektingai įkinkyta.

Ar nebūtų džiugus reiškinys, kad didesnių universitetų bibliotekų lentynose rastumėme šį leidinį? Pirmiausiai, enciklopedija būtų naudinga mums patiems — studentams, kurie norė tumėme gauti informacijos įvairiais specifiškai lietuviškais klausimais. Be to, kalbininkai, kuriems lietuvių kalba turi ypatingos reikšmės, irgi pasidžiaugs jeigu jų universitetų bibliotekos bus praturtintos lietuviška enciklopedija. Trečias svarbus aspektas liestų propagandinį elementą, nes tokią enciklopediją pastebėję amerikiečiai studentai turės progos įsitikinti, kad ir tokia maža tauta, kaip lietuviai, yra pasiekę tokių reikšmingų kultūrinių laimėjimų, o pačios enciklopedijos buvimas tiek tiesioginiai, tiek netiesioginiai liudytų mūsų buvimą tose mokslo šventovėse.

Savaime suprantama, kad nebus įmanoma kiekvieno universiteto biblioteką aprūpinti mūsų enciklopedija, tačiau didesnėse kolegijose ir universitetuose, ypač ten kur lietuvių skaičius ne mažas, ši mintis turėtų galimybės realizuotis. Štai tokiam Illinois universitete — tiek Urbanoje tiek Navy Pier, Chicagoje; Columbia universitete; Brooklyno kolegijoje ir eilėje kitų mokyklų norėtųsi matyti Lietuvių Enciklopediją.

Tačiau norų nepakanka, reikia imtis iniciatyvos šį sumanymą pravesti. Geriausiai būtų, jeigu bendrosios studentų sąjungos vietovėse veikiančių skyrių valdybos pasirūpintų tais reikalais. Pirmiausiai reiktų kreiptis į pačius unniversitetus, nes yra galimybių išreikalauti tų leidinių. Jeigu universitetai patys ap mokės už minėtą leidinį, tai bus nepaprastai džiugu. Jeigu tačiau šis kelias būtų bevaisis, reiktų tuose universitetuose esantiems lietuviams studentams sukelti reikiamas pinigų sumas. Ar finansinis klausimas bus išspręstas surengiant pasilinksminimą, kurio pelnas būtų skiriamas šiam tikslui ,ar kiekvienas lietuvis studentas savo auka prisidės prie šio sumanymo įgyvendinimo yra arbitrarinis, nuo vietos sąlygų priklausąs dalykas. Skyrių valdybos geriausiai žinos kaip šį klausimą išspręsti; svarbu tik išnešti nutarimus, kad verta ir reikia Lietuvių Enciklopediją pasiųsti universiteto bibliotekai. Sukruskime, nes toks įvykis turės didelės reikšmės mums visiems. Tokiu žygiu atliksime didį darbą savo tautai. Ar neverta tad šį klausimą visu rimtumu svarstyti. Bandykime jį išspręsti teigiamai; atidėliojimams jau nebėra laiko.

Apie mintijimo vinegretą

ANTANAS SUŽIEDĖLIS, Washington, D. C.

Dalyvaujant studentų bendrame gyvenime ir stebint veiklą, diskusijas bei ginčus, ryškiai krinta akysna vjena blogybė — mūsų šnekos ir galvosena dažnai tokia košė, kad vieni kitų visai nesuprantam. Ir kalbam kiekvienas apie kitką, ir pykstamės, ir erzinamės. O tai visiškai be reikalo; daugelio nesantaikų galima puikiai išvengti — tereikia laikytis paprasčiausių galvosenos taisyklių.

Ta klaida jokiu būdu nėra specifiška studentams — ją neretai matom ir vyresniųjų nesusipratimuose. Bet čia pritaikykim šias pastabas sau.

Labai dažnai mūsų ginčai ir barniai būna maždaug tokie. Vienas sako: „Obuolys raudonas". Antras: „Susimildamas, kolega, visai priešingai — obuolys apskritas". Ir raunamės, ir nepasiduodam, ir nesusitariam, apie ką eina šneka.

O taip atsitinka ne dėl ko kito, o tik todėl, kad nemokam savo šnekų apriboti viena tema. Kalbam, tartum tie skandalingai garsūs miėjimų oratoriai, kurie kokios nors šventės proga kiekvieną kartą pradeda nuo Adomo — įrodo, jog mes tremtiniai, papasakoja, kaip bėgom iš Lietuvos, kokie buvo karo nuotykiai ir kad Vlikas susideda iš partijų.

Taip ir su mumis. Gauna studentas temą pareferuoti būreliui — sakykim tokią: „Kodėl turim grįžti į tėvynę?" Bet paklausyk jo — išgirsi tikriausiai apie tai, ką turim tremty veikt, kokia mūsų užduotis amerikiečių universitetuose, kokias profesijas geriausiai rinktis Lietuvos gerovei, kokios organizacijos savo buvimo nepateisina, kad studentės mažiau visuomeniškai aktyvios už studentus — ir dar šimtą pakrikų minčių. Tema tiesioginiai nei vieno iš tų dalykų neliečia, ir nėra mažiausio reikalo pusvalandžio referate (tas pusvalandis, žinoma, būtinai išvirsta į tris) bandyt pradėt nuo Adomo. Visą tą laiką galima pašvęsti vien tam ir ne kitam klausimui — kodėl gi turim grįžti į tėvynę? — Ar tai moralinė pareiga? psichologinė reikiamybė? ar esam apspręsti, ar galim rinktis? ir t.t. ir t.t. Jokio reikalo nėra kalbėt apie Balfą.

O kai apie visa tai kalbama, ir kai įnešama šimtas įvairiausių palaidų minčių (arba dar blogiau — viena kitai prieštarau jančių, kaip kai kas mėgsta), tai, savaime aišku, kyla barniai ir ginčai, kiekvienas liekam atkalbėjęs apie visai ką kitą, o į temos klausimą nebūnam nei pradėję atsakyti.

Be abejo, kai šitaip paleidžiam save į lankas ir kalbam kas pakliuvo, tai pašnekam ir tokių dalykų, apie kuriuos nenusimanom daugiau, kaip nenoriu minėt kas apie debesis. Ot, tada tai būna diskusijų! Džiaugiasi rengėjai — susirinkimas pavyko! Tačiau išeinam nieko naujo nesužinoję, išskyrus tai, kad trys ar keturi susipyko.

Yra gera, kada siauros temos nagrinėjime galima matyti autoriaus ar kalbėtojo erudiciją ir žvilgsnio platumą. Bet nėra jokio reikalo stengtis šitai parodyti, suminint viso pasaulio sostines. Erudicija nėra vien žinių krūva, bet įžvelgimas ir išskyrimas skirtingų daiktų. Pažinti ir žinoti reiškia išskirti. Maišymas ir plakimas visko į krūvą nėra niekas daugiau, kaip ignorancija.

Tai va — apeliacija į kolegų nuoširdumą: nekalbėkim ir negalvokim apie viską iš karto. Juk kiekvieną kartą, kai rašom ar kalbam, turim tikslą, turim temą — susimildami ir ribokimės ja. Nemanykim, kad prikergę eibę prieštaravimų, pacitavę angliškai ir išreiškę savo nuomones apie Vliką, merginas ir partiškumą, jau nustebinsim ir nugalėsim priešus, nesvarbu apie ką kalba eitų. Pagaliau ir nustebint klausytojus nevisuomet kalbėtojui komplimentas.

Jei pasistengsim kaskart, pirma negu ginčyjęsi, susitarti apie ką kalbam, jei nuoširdžiai panorėsim būt kitų suprasti, o ne vien įspūdžiu nugalėję—tada tikrai bus mažiau tuščių barnių ir piktų erzeliojimųsi. O laiko nuo tuščių kalbų sutaupę, ir kon krečių darbų daugiau nuveiksim. Nereiks tada ginčytis, ar obuolys raudonas, ar apskritas — bendra talka sukalę kopėčias į obelaitę ir nusiskinsim.

Pareiga!

Neseniai Pasaulio Lietuvių Archyvas, kuris veikia Chicagoje, paskelbė atsišaukimą į visus lietuvius, kuriuo "kiekvienas lietuvis prašomas siųsti šiai įstaigai archyvinę, bibliografinę ir muzėjinę medžiagą."

Trumpai norėjau pakalbėti apie bibliografinę medžiagą, kurios rinkimas tiesioginiai liečia ir studentus. Tame atsišaukime yra prašoma siųsti **"apie lietuvius kitataučių parašytą spaudą".**

Šiuo sakiniu kiekvienam studentui uždedama pareiga. Mes studijuojame svetimuose universitetuose, kurių didžiulės bibliotekos lengvai prieinamos. Kiekvienas studentas turi savo universiteto bibliotekoje patikrinti kokie veikalai yra apie Lietuvą ir, surinkęs tokią bibliografinę medžiagą (ne pačius veikalus), pasiųsti Pasaulio Lietuvių Archyvui, 2601 West Marquette Rd., Chicago 29, Ill.

Tuo būsime atlikę dar vieną pareigą lietuvybei. Kai kas gal sakys, jog tai nėra reikšmingas dalykas ir p. Kiek jis reikšmingas ar nereikšmingas, palikime spręsti tiems, kurie šiam reikalui vadovauja. Jei jis nebūtų reikšmingas, jo neskelbtų. Mes atlikime tik tai, ko iš mūsų prašoma. Lietuvą išlaisvinsim ne didžiais žodžiais, bet tik mums patikėtų pareigų sąžiningu atlikimu. Juk ir jūra vandens lašelių.

susideda iš mažų, kristalinių

Vacl. Kleiza

Atlikime savo pareigą!

RAMINTA MANTAUTAITĖ, Brockton, Mass.

Artėja rinkimai į centrinius Lietuvių Studentų sąjungos organus. Studentijos gyvenime tai labai svarbus įvykis. Renkame asmenis, kurie mums vadovaus ištisus metus. Praeitų metų bėgyje įvykę studentų suvažiavimai ir kiti įvairūs parengimai aiškiai rodo, kad LSS veikla vis labiau plinta. Kaskart ryškėja, kokį svarbų vaidmenį studentijos ir visų lietuvių gyvenime turi visus studentus apimanti akademinė mūsų organizacija. Susiorganizavusi studentija virs ta didele, daug žadančia pajėga.

Tad užverčiant praeitųjų veikimo metų lapą, žengdami į naujuosius veiklos metus, pirmiausiai rimtai ir gerai įvykdykime rinkimus į vadovaujančius studentų organus JAV. Jau ketvirtą kartą pravedami tokie rinkimai. Kadangi mus skiria dideli atstumai ir neturime jokių galimybių bendrai susirinkę pravesti tiesioginius rinkimus, esame priversti tai atlikti korespondenciniu būdu. Tai nelengva, ypač, kad kartais vieni kitus labai mažai tepažįstame. Todėl turime rimtai pasiruošti rinkimams. Pirmoji pareiga — tai pajėgių kandidatų išstatymas. Antra, turime stengtis, kad visi studentai šiuose rinkimuose dalyvautų. Praeitis parodė, kad ne visi studentai šią savo pareigą atlikdavo. O rinkimų ir visos studentiškos veiklos pasisekimas priklauso nuo mūsų bendradarbiavimo. Taigi nesnauskime. Balsavimo metu pasirinkti kandidatus yra mūsų privilegija, tačiau rinkimuose dalyvauti yra visų pareiga, kurią turime būtinai atlikti.

Už kelių dienų visus studentus, kurie turi balsavimo teisę, pasieks rinkiminės komisijos laiškas, kuriame bus įdėti balsavimo lapeliai. Pagal nurodytas instrukcijas atlikime balsavimus, parinkdami tuos kandidatus, kurie mums atrodo tinkamiausi. Visi iki vieno rimtai ir rūpestingai atlikime šią savo pareigą, nes dalyvavimas rinkimuose yra būtinybė. To reikalauja iš mūsų lietuvio studento vardas.

"Lituanica" Illinois universiteto ribose

L. ŠIRMULYTĖ, Chicago, Ill.

Illinois universitete, undergraduate division, buvo įsteigtas 1946 metų rudenį, kada antrojo pasaulinio karo veteranai reikalavo vyriausybės, kad jiems būtų duodamas tolimesnis univer sitetinio lygio išsilavinimas. Chicago division, nuo pat įsisteigimo, prisiglaudė Navy Pier patalpose, kur kiekvienais metais daugiau kaip 5,600 studentų per eina pagrindinį dvejų metų kursą. Mokslas yra suskirstytas į tris pagrindines šakas: Commerce, Engineering Science, ir Liberal Arts and Sciences. Nors duodamieji kursai yra labai ribotoje kiekybėje, tačiau yra įmanoma pasiekti įvedamąjį išsilavinimą (freshman ir sophmore) 34 specialybėse.

Neseniai visuose didžiuose Chicagos dienraščiuose tilpo žinios, kad U. of I. stengiasi praplatinti dvejų metų minimumą iki ketverių metų, t. y., mokiniai dalinai dirbdami ir užsimokėdami sau už mokslą galėtų atsiekti mokslų bakalaureato laipsnio. Ši idėja, tačiau, liko tik įrašas universiteto istorijos knygose.

Mokslo pigumas (žemiausias iš visų Chicagos universitetų), turbūt, čia buvo didysis gundytojas, kuris tarp nepatrauklių Navy Pier sienų suviliojo apie 600 svetimtaučių. Didžiausią vaidybos rolę tarptautinės veiklos scenoje turi okupavę lietuviai. Ši ne gastrolinė, bet pastovi dominacija buvo pabrėžta 1951 metais „Lituanicos" klubo įkūrimu. Veikla, žinoma, kiekviena reikalauja pasišventimo ir tam tikros aukos, ypač kada ji yra aptverta taisyklėm, kurių peržengimas reiškia veiklos sunaikinimą. Ši lemiamoji pozicija buvo jaučiama daugiausia 1953 m. rudens semestrą, kada lietuviai gavo pranešimą, jog per semestrą „Lituanicos" klubui Navy Pier ribose leista daryti tik vieną visuotiną susirinkimą. Žinoma, keliauti toliau veiklos keliu buvo sunku ir beveik neįmanoma, nes mūsų taisyklės ir klubo tikslas atsimušė į pasiprie šinimo sieną. Taip 1953 m. ruduo prabėgo be didesnių pasikeitimų.

1954 m. pavasario semestrą senoji valdyba delegaciniu būdu aplankė klubo globėją dr. McKnee ir su jo pagalba vėl laimėjo savo teises šaukti susirinkimus dažniau negu vieną kartą į semestrą, kiekvieną kartą šaukiamojo susirinkimo tikslą pranešant dekanui. Čia vėl mums buvo atidaryti vartai į platesnius horizontus!

Kiekvieną semestrą lietuvių tarpe jaučiamas tam tikras sezoninis nepastovumas: išleidžiami senieji „sophmorai" Urbanon ir, be didelių krikštynų ir ovacijų priimami žaliadiegiai „fuksai". Pirmas semestras kiek vienam atrodo toks naujas ir paslaptingas, bet po metų ir kitų visi spėja pažinti universitetinį gyvenimą ir kartu su juo sku bėti margaspalve eiga.

Ne paslaptis, kad daug lietuvių, ypač iš mergaičių ratelio (O svajotojos!) visas mokslinis gyvenimas už gimna jos sienų buvo pieštas pagal atviručių ir filmų šikicus: studentai gyvena vijokliais nusibarzdojusiuose namuose, kur triukšmauja, linksmai leidžia laiką ir pan. Deja, tas kuris žengė į Navy Pier, to nerado, nes tas pastatas nei iš oro nei iš vidaus pusės nėra patrauklios prigimties. Bet, užmiršus visas detales, kiekvienas džiaugiasi turėdamas progą tęsti savo studijas kad ir ne labai meniškai atrodančiame pastate. Tačiau būkime tais didžiausiais pranašais, kurie skelbia laisvę Tėvynei! O tada, išėję iš gražių ir nukerpėjusių universitetų sienų grįšime pajėgūs atstatyti kraštą, kurio vardą mes žinome kaip didįjį amen.

Reprezentacijos keliu

D. GANVYTAS

Negalime nesidžiaugti atsiek tais mūsų studentijos laimėjimais bet kurioje srityje. Šiandien norime ypatingą dėmesį atkreipti į Studentų Ateitininkų sąjungos užsienio skyriaus leidžiamą biuletenį anglų kalba. Kai dauguma mūsų yra pasken dusių kasdienybėje, kai beveik visi esame susirūpinę problemomis, kurias skirtume į pro domo sua kategoriją, keli idealistai ryžtasi pasaulį informuoti apie mūsų gyvenimą. Tiesa, biuletenis pirmoje eilėje tarnauja specifiniams ateitininkų uždaviniams, bet tiek tautinis, tiek akademinis aspektas ryškus tame leidinyje. Prieš kelias savaites pasirodė trečiasis šio leidinio numeris. Biuletenis tobulėjo kaskart ir jo nauda mūsų akademiniam jaunimui ir apskritai visai išeivijai yra ypatingai didelė. Leidinys siuntinėjamas laisvo pasaulio akademinėms organizacijoms, patenka jis ir į didesnes bibliotekas. Aiškiai jame nusakomi mūsų tautos vargai ir kančios, išryškinama bent vienos mūsų studentijos dalies organizacinė padėtis — tai labai gera priemonė atkreipti užsieniečių dėmesį į mūsų problemas. Iš užsienio plaukią atsiliepimai rodo, kad mes esame suprasti ir biuletenis atei tininkams atranda vis daugiau draugų po įvairias laisvojo pasaulio šalis.

Biuletenio leidimas, tai kelių idealistų darbas. Dabar šiam svarbiam uždavinio atlikimui vadovauja kol. K. Keblinskas. Prieš jį lenkiame savo galvas, nes jis vertas visų mūsų padėkos ir pagarbos. Gaila, kad kitos studentų organizacijos dar nėra supratusios tokio leidinio reikšmės ir nieko teigiamo toj kryptyje nėra nuveikusios. Gal šios mintys primins jų vadovybėms, kad mūsų ypatingai laukia tokie darbai, o ne ginčai — beverčiai, tik žodinės — kalbinės prasmės turi. O būtų taip malonu, kad visos mūsų organizacijos informuotų savo prietelius kitataučių tarpe apie tautines ir akademines prablemas. Tebūnie ateitininkų leidžiamas biuletenis paskatinimas visiems į darbą, kuris paveiktų mus supančią aplinką.

Registruokimės!

Kiekvienas lietuvis studentas turėtų priklausyti Lietuvių Studentų Sąjungai. Jei dar esate neužsiregistravę, dabar būtų pats laikas tai atlikti. Užsiregistruoti galima pas LSS sekretorius: R. Rauchaitę, 6637 S. Rockwell Ave., Chicago 29, Ill. arba pas R. Mieželį, Harvard University, Grad. School of Bus. Administration, Morris B-24, Boston 63, Mass.

TRUMPAI IŠ VISUR

Akademinio Skautų Sąjūdžio Detroito skyriaus valdybą sudaro senj. *A. Augūnas* (pirm.), *A. Banys ir A. Racka,* kuris skaitytinas vienu iš geresnių kerpšininkų mūsų sporto pasaulyje. Toj pačioj vietovėj studentų ateitininkų valdybą sudaro *A. Polikaitis, I. Vyčiūtė* ir *B. Jasevičius.* Urbanos studentai, kurie yra susibūrę į *Lituanicos* sporto klubą, nuvykę į Detroitą, laimėjo krepšinio rungtynes prieš vietinius lietuvius. *Lituanicos penketukas* viešėjo ir Kanadoje. Toronto mieste ir Hamiltone sužaistos rungtynės su vietiniais lietuvių klubais baigėsi studentų laimėjimais. ... *Antanas Musteikis,* New Yorko universitete studijavęs sociologiją, apgynė savo disertaciją ir gavo *filosofijos daktaro laipsnį.* ... *Bonnoj* šiuo metu mediciną studijuoja *V. Gintautas, A. Kavaliauskaitė ir K. Ašoklis.* ... *Jūratė Micutaitė,* pirmutinė mokinė savo gimnazijoje Worcesteryje, ½ metų anksčiau baigė gimnaziją ir dabar pradėjo studijas *Clark* universitete. ... *S. Matyckas,* studijavęs Brooklyno politechnikos institute, pašauktas į kariuomenę. ...

Newton College of the Sacred Heart, esanti prie Bostono, yra viena iš palankiausių kolegijų lietuvaitėms. Praeitais metais ten savo studijas baigė *R. Mantautaitė* ir *B. Micutaitė,* gi šiais metais kolegijoje studijuoja *D. Petronytė, D. Skudžinskaitė* ir *D. Nauragytė,* kuri jau spėjo pasižymėti kaip viena iš gabesnių naujausios poezijos atstovių. Visos lietuvaitės aprūpintos stipendijomis.... *A. Čepulis,* gavęs *medicinos daktaro laipsnį* Vokietijoje, grįžo pas savo šeimą į Clevelandą.... *Pryžiuje, Beaux Arts* mokykloje *Gaputytė* studijuoja skulptūrą, *Račkus* — tapybą.... *A. Vaitiekūnas, Fordham universitete* apgynęs savo disertaciją, gavo *daktaro laipsnį* chemijos srityje.... *Gervydas Simaitis baigė* elektro - inžinerijos studijas Pennsylvanijos valstybiniame universitete, įgydamas *bakalauro laipsnį*.... Madisono mieste, *Wisconsino universiteto* studentų namų salėje tris savaites vyksta Pabaltijo kraštų parodėlė. Ta proga *V. Žvirždys,* kuris ten studijuoja politinius mokslus, kalbėjo apie Lietuvą....

Artėja rinkimai į *Lietuvių Studentų Sąjungos centrinius organus.* Kandidatus siūlyti galima iki kovo mėn. 22 d. Šis laikotarpis studentų visuomeniniame gyvenime skaitytinas intensyviausiu. Reikia tačiau apgailestauti, kad *priešrinkiminėje akcijoje pasireiškiančios iniciatyvos kartais peržengia kultūringumo ribas.* Ir netolimoje praeityje pastebėti tokie reiškiniai. Jų reiktų vengti. Tikėkimės, kad elektoratas iš patiektų kandidatų išrinks pačius geriausius ir pajėgiausius studentus. Rinkiminę komisiją Clevelande sudaro *R. Bajoraitis, V. Juodvalkis, J. Kazlauskas, N. Vedegytė ir J. Vyšniauskas*.... Neseniai pasirodęs naujas *Studentų Gairių* numeris (12) daro malonų įspūdį.

Studentai daugelyje vietovių efektingai prisidėjo prie *Vasario 16 d. minėjimų* pravedimo. *Harfordo* minėjime programos dalį išpildė studenčių choras. *Los Angeles* minėjime studentai dalyvavo organizuotai.... *Putname* gyvenančios studentės išpildė programą amerikiečiams surengtame minėjime.... Vasario trečias savaitgalis *Urbanoje* praėjo su pakilia nuotaika. Buvo suvažiavę apie *25 studentai ateitininkai,* kurie surengė *pirmą lietuvišką linksmavakarį* šioj vietovėj. *Skautai akademikai* pravedė iškilmingą sueigą, kurios metu 4 studentai tapo tikraisiais *korp! Vytis nariais.* Tautos šventės minėjimą surengė *bendrasis studentų skyrius.* Prie programų suorganizavimo efektingai prisidėjo studentų skyriaus pirmininkas *V. Germanas,* ateitininkų draugovės pirmininkas *E. Vitkus* ir skautų vadovas *A. Dundzila*....

Philadelphijos studentai buvo surengę *Initium Semestri,* kuriame dalyvavo iš New Yorko atvykęs centro valdybos narys *K. Kudžma.* Skyriui energingai vadovauja *A. Gečiauskas*.... *Bostono* studentai, su *T. Naginioniu* priešakyje, pravedė studentišką savaitgalį su įdomia programa, į kurią atsilankė būrys akademikų iš apylinkinių vietovių.... *Skautų vyčių* sąskridyje Hartforde dalyvavo eilė skautų akademikų.... Illinois universiteto dienraštyje *Daily Illini* vasario 16 d. buvo atspausdintas *J. Šmulkščio* straipsnis apie Lietuvą. St. Louis universiteto laikraštis įsidėjo reportažą apie *A. Sabaliauską,* kuris yra vienas iš studentų metraščio redaktorių.... *Pennsylvanijos* universiteto leidinyje "The Library Chronicle" prof. *dr. Maciūnas* ir *K. Ostrauskas,* kuris ruošiasi daktaro laipsniui lituanistikos srityje ir yra taip pat metraščio redaktoriai, išspausdino anglų kalba „The Šaulys Collection of Books of Lithuania".

Š. m. vasario mėn. 23 d., Illinois universitete (Navy Pier) veikiantis lietuvių studentų klubas „Lituanica", turėjo pirmą šio semestro susirinkimą, dalyvaujant klubo globėjui prof. McNee. Naują valdybą sudaro A. Kerelis (pirmininkas), V. Valatkaitis, I. Čepėnaitė, L. Sabaliūnas ir A. Kliorė.